



**Monitor lokale en provinciale  
ondersteunende instellingen  
voor cultuurbeoefening op school  
en in de vrije tijd 2026**



## INHOUD

LOKAAL

PROVINCIAAL

ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD

## ONDERSTEUNINGSAANBOD

Opdracht	9	14
Vormen van ondersteuning	10	15
Doelgroepen	12	17

## SAMENVATTING

3

## INLEIDING

6

## POPKOEPELS

39

## ONDERZOEKSOPZET EN VERANTWOORDING

48

## LITERATUUR

50

## COLOFON

51

MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

Doelen	19	22
Domeinoversteigende samenwerking	21	24
Maatschappelijke thema's	21	24

ORGANISATIE-  
KRACHT

## ORGANISATIEKRACHT

Visie	25	29
Personeel	25	29
Financiën	27	31

LOKAAL

PROVINCIAAL

## KNELPUNTEN EN OVERIGE

Knelpunten en behoeften	33	35
Ontvangen ondersteuning	36	36
Landelijke beleidsinstrumenten	37	38



2





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

Lokale en provinciale ondersteunende instellingen zijn belangrijke partijen in het ondersteuningslandschap voor cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd, maar elk met sterk uiteenlopende posities. Lokale ondersteuners werken vaak direct met scholen, docenten, leerlingen, verenigingen en makers. Zij geven les, organiseren bijeenkomsten, bemiddelen, adviseren en ontwikkelen aanbod. Bijna 90 procent van de 66 lokale ondersteuners is zowel actief op school als in de vrije tijd. Twee lokale ondersteuners zijn alleen actief in de vrije tijd en drie alleen op school.

Provinciale ondersteuners opereren veelal op een hoger schaalniveau. Zij ondersteunen vaak andere ondersteuners, cultuurcoaches en beleidsmakers en positioneren zich als regisseur en belangenbehartiger. Alle provinciale ondersteuners richten zich op het veld van de cultuurbeoefening in de vrije tijd, met name op amateurkunstverenigingen en buitenschoolse aanbieders. Sommigen richten zich enkel op cultuurbeoefening in de vrije tijd, maar de meerderheid richt zich óók op cultuurbeoefening op school.

Zowel de lokale als provinciale ondersteuners werken niet voor één bepaalde discipline, maar disciplineoverstijgend. In deze rapportage onderscheiden we naast deze twee primaire doelgroepen nog een derde doelgroep, namelijk de popkoepels. Deze beschrijven we apart, omdat popkoepels gericht zijn op één (sub)discipline. Ze vormen lokaal en provinciaal daarmee een 'eigen' ondersteuningsstructuur die is toegespitst op popmuziek. Popkoepels werken rechtstreeks met makers, talenten en poppodia en zijn vrijwel de enige instellingen die zich structureel richten op talentontwikkeling en zichtbaarheid van jonge muzikanten.

### **Vooral ontmoeting, kennisdeling en professionalisering**

Op zowel lokaal als provinciaal niveau zijn 'het faciliteren van ontmoeting en verbinding', 'kennisdeling' en 'professionaliseren' de belangrijkste vormen van ondersteuning. Alle ondersteuners bieden ondersteuning aan in de vorm van het faciliteren van ontmoeting, verbinding of samenwerking. Op lokaal niveau zet een groot aantal organisaties ook in op kennisdeling (95%) en professionaliseren (95%). Op provinciaal niveau doen alle ondersteuners dit. Ook nemen alle provinciale ondersteuners de rol van adviseur op zich.

### **Ondersteuners voor ondersteuners**

Provinciale ondersteuners richten zich vaak op *andere* ondersteuners. Gemeentelijke steunfuncties, cultuurcoaches en beleidsmakers horen tot een paar van hun belangrijkste doelgroepen. Amateurkunstverenigingen (92%), amateurkunstenars, leerlingen, scholieren of vrijwilligers (83%) en centra voor de kunsten (67%) zijn tegelijkertijd ook belangrijke doelgroepen. Lokale ondersteuners richten zich vooral op scholen (95%), amateurkunstenars, leerlingen, scholieren of vrijwilligers (89%) en kunstdocenten of artistiek begeleiders (78%). Zij richten zich daarmee vooral op de eerste lijn en de beoefenaars zelf. Lokale ondersteuners richten zich veel minder op andere ondersteuners, met uitzondering van cultuurcoaches waar ongeveer de helft zich (ook) op richt.

### **Lokale infrastructuur van ondersteuners prominenter aanwezig op scholen**

Op lokaal niveau ligt het zwaartepunt onmiskenbaar bij het onderwijs. Vrijwel alle lokale ondersteuners richten zich op scholen; 95 procent noemt het onderwijs als primaire doelgroep en bijna iedereen werkt met het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Iets minder dan de helft richt zich op het mbo. Op provinciaal niveau zien we een ander accent. Ook daar is men actief in het onderwijs, maar in nog grotere mate is er aandacht



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

voor de amateurkunstsector en buitenschoolse kunsteducatie. Met name amateurkunstverenigingen worden, naast cultuurcoaches en overheden, door provinciale instellingen bediend (92%).

Aanbieders van buitenschoolse kunsteducatie, denk aan instellingen als muziek, dans, of theaterscholen of kunstprofessionals en artistiek begeleiders worden door verschillende lagen bediend. Lokale ondersteuners richten zich vooral op de individuele kunstprofessional: docenten, begeleiders en makers (78%). Die weten zij, volgens henzelf, ook goed te bereiken. De instellingen waar deze professionals vaak (ofwel in loondienst of als zelfstandige) werken, zoals muziek en dansscholen, zijn daarentegen veel minder vaak expliciete doelgroep (38%). Provinciale ondersteuners richten zich juist wel op die instellingen (67%), maar iets minder op de individuele professional zelf (50%).

### **Alle ondersteuners zetten zich in voor maatschappelijke thema's**

Een kleine 60 procent van de lokale ondersteuners heeft een formele opdracht om met de ondersteuning bij te dragen aan specifieke maatschappelijke thema's. Maar ook degenen zonder formele opdracht zetten zich in voor één of meer van deze maatschappelijke thema's. Gemiddeld werken ze aan vier thema's. De meest voorkomende zijn 'eenzaamheidsbestrijding' en 'bevorderen van gezondheid'. Op provinciaal niveau heeft veertig procent een formele opdracht om met de ondersteuning bij te dragen aan specifieke maatschappelijke thema's. Maar ook hier zetten degenen zonder zo'n formele opdracht zich in voor één of meer van deze maatschappelijke thema's. Gemiddeld werken ze aan vier thema's. Hier zijn de meest voorkomende 'leefbaarheid en sociale cohesie in de wijk bevorderen' en 'kwaliteit van leven bieden'.

### **Lokale ondersteuners richten zich meer op cultuureducatie, provinciale instellingen meer op het ecosysteem**

Lokale ondersteuners hebben het vaakst doelen op het terrein van cultuureducatie. 92% heeft als doel 'cultuureducatie een vast onderdeel maken van het curriculum op scholen' en 89% heeft als doel 'artistieke kwaliteit van het aanbod van cultuureducatie versterken'. Het merendeel lukt het volgens henzelf ook (zeer) goed om deze doelen te bereiken. Provinciale ondersteuners hebben het vaakst 'het versterken van het ecosysteem voor cultuurbeoefening' als doel (100%). Ook richten veel provinciale organisaties zich op de doelen 'ondernemerschap of organisatiekracht van culturele instellingen versterken', 'cultureel aanbod divers en toegankelijk maken', 'verbinding van cultuur met andere domeinen' en 'cultuurbeoefening een onderdeel maken van overheidsbeleid (allen 83%)'. Ook een aanzienlijk deel van provinciale organisaties vindt zichzelf (zeer) goed in staat deze doelen te behalen. Hierbij ligt de groep die hier neutraal over is iets hoger dan bij de lokale ondersteuners.

### **Domeinoverstijgende samenwerking belangrijk**

Op zowel lokaal als provinciaal niveau is domeinoverstijgende samenwerking een belangrijk thema en doel. 73 procent van de lokale ondersteuners wil de verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen stimuleren. Dit doen ze het vaakst met het onderwijs (96%), gevolgd door zorg en welzijn (85%). Het doel 'de verbinding van cultuur met andere domeinen stimuleren' komt bij 83 procent van de provinciale ondersteuners voor. Zij doen dat allemaal met zorg en welzijn en 70 procent doen dit (ook) met het onderwijs.

### **Financieel gezond, maar wel tekorten**

Een overgrote meerderheid van de lokale en provinciale ondersteuners noemen hun financiële positie zelf 'gezond'. maar tegelijk zegt 56 procent van de lokale en 40 procent van de provinciale ondersteuners dat hun budget onvoldoende is



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

voor wat ze eigenlijk willen (en moeten) doen. Het systeem is daarmee volgens de ondersteuners zelf stabiel 'ondergefinancierd'. De meeste ondersteuners ervaren hun financiën dan ook als meest pregnante knelpunt.

### Financiële middelen het hardst nodig

Ondersteunende instellingen hebben voornamelijk financiële middelen nodig om knelpunten aan te pakken en hun dienstverlening te verbeteren. Van de lokale ondersteuners geeft 79 procent en van de provinciale ondersteuners 91 procent aan extra geld nodig te hebben. Ook menskracht en kennis en vaardigheden worden regelmatig genoemd.

### Vooral provinciaal aansluiting landelijk beleid

Provinciale ondersteunende instellingen zijn vaker bekend met landelijke akkoorden en afspraken dan lokale ondersteuners. De Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening zijn bij 29 procent van de lokale organisaties bekend, tegenover 100 procent van de provinciale. Daarentegen zijn de drie richtinggevende codes van en voor de culturele sector in Nederland, Fair Practice Code, Governance Code Cultuur en Code Diversiteit & Inclusie op beide niveaus bekend. De meesten passen deze ook toe, al doen provinciale ondersteuners dat wel iets vaker structureel dan lokale ondersteuners.

### Popkoepels als talentontwikkelaars

Voor popkoepels is talentontwikkeling de kern van hun bestaan. Voor lokale en provinciale ondersteuners lijkt dit iets minder vaak een hoofdactiviteit. Ze hebben wel vormen van ondersteuning voor talentontwikkeling, maar noemen het beperkt als doelstelling. Er is veel meer aandacht voor 'participeren' en 'leren' dan dat men zich specifiek bezighoudt met de ontwikkeling van (top)talenten. Popkoepels, die juist verantwoordelijk zijn voor de toekomst van professionals in de muzieksector en de ontwikkeling van nieuwe makers, bands en artiesten,

hebben minder vaak structurele financiering. Gevolg is dat ze ook minder ondersteuningsaanbod en een kleiner personeelsbestand hebben.



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

Cultuurbeoefenaars, aanbieders van cultuureducatie, amateurkunstverenigingen en overheden kunnen gebruikmaken van verschillende vormen van ondersteuning. In de Kennissynthese Cultuurbeoefening (Goossens et al., 2025), gepubliceerd door LKCA, wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen ondersteuners voor cultuurbeoefening. Deze rapportage beschrijft de resultaten van de eerste landelijke monitor onder lokale en provinciale ondersteuners voor cultuurbeoefening op school en/of in de vrije tijd.

### Doel en vraagstelling van het onderzoek

Het onderzoek wil zicht geven op:

- Hoe het aanbod van ondersteunende instellingen voor cultuurbeoefening op lokaal en provinciaal niveau eruitziet, op welke doelgroepen ze zich richten en welke doelstellingen ze hebben.
- Welke opdracht, rol en visie ondersteunende instellingen voor cultuurbeoefening hebben en hoe ze hier inhoudelijk vorm aan geven.
- De knelpunten en dilemma's als het gaat om de ondersteuning voor cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd, wat ze nodig hebben om knelpunten aan te pakken en welke ondersteuning ze zelf ontvangen.

### Cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd

We spreken over 'cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd'. Dit begrip bestaat uit vier termen: cultuur, beoefening, school en vrije tijd. Onder 'cultuur' verstaan we de kunsten en erfgoed. Het begrip cultuurbeoefening is een overkoepelend begrip voor verschillende beleidsdomeinen: cultuureducatie, cultuurparticipatie, amateurkunst, erfgoedparticipatie, immaterieel erfgoed en talentontwikkeling. Daarmee volgen wij de definitie zoals gebruikt in de Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening en de Kennissynthese Cultuurbeoefening (Goossens et al., 2025).

Onder 'op school' valt het (speciaal) basisonderwijs (po), het voortgezet (speciaal) onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) voor leerlingen en studenten. Cultuurbeoefening op school betreft dus zowel het maken van kunst als het bezoeken, bekijken, raadplegen of lezen van kunst of erfgoed. Onder 'in de vrije tijd' vallen vormen van actief beoefenen en leren wat niet onder schooltijd en niet beroepsmatig of in werktijd plaatsvindt. Binnen deze publicatie richten wij ons enkel op de 'kunsten' en laten we de ondersteuning van erfgoed grotendeels buiten beschouwing.

### Veld van cultuurbeoefening

Lokale en provinciale ondersteunende instellingen maken onderdeel uit van het maatschappelijke veld waarin cultuurbeoefening plaatsvindt. In dit veld zijn een enorme hoeveelheid personen en organisaties actief. Deze personen en organisaties zijn in te delen in vier groepen met ieder hun eigen positie, functie en rol. In de eerste plaats zijn dat de beoefenaars van kunst en cultuur zelf, degenen die in hun vrije tijd of op school kunstzinnige, creatieve of muzikale activiteiten beoefenen. In de tweede plaats zijn dat de personen en organisaties die een deel van deze beoefenaars scholen of begeleiden, zoals kunst-docenten, artistiek begeleiders, amateurkunstverenigingen, centra voor de kunsten, muziek, theater, dans, circusscholen, basisscholen, middelbare scholen, mbo-scholen, etc. Ten derde zijn er partijen die ondersteuning bieden aan deze aanbieders van kunsteducatie. Dan gaat het om lokale, provinciale en landelijke ondersteunende instellingen, om lokale individuele ondersteuners als cultuurcoaches, combinatiefunctionarissen, cultuurscouts en cultuurmakelaars, en om bonden en koepels, netwerk- en brancheorganisaties. En als laatste, vierde partij, zijn er de overheden (Rijk, provincies en gemeenten) die beleid ontwikkelen en uitvoeren gericht op beoefenaars, aanbieders en ondersteuners die actief zijn met en voor cultuurbeoefening.



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

### Beschrijving van de onderzoekspopulatie

Deze rapportage heeft betrekking op ondersteunende instellingen die zich richten op het stimuleren van kunst en cultuur binnen een bepaalde regio, met als doel de toegankelijkheid en deelname aan cultuur te bevorderen. Ze werken samen met scholen, culturele instellingen, overheden, en maatschappelijke organisaties om cultuurbeoefening op school en/of in de vrije tijd te ondersteunen, stimuleren en versterken.

Voorafgaand aan het veldwerk van dit voorliggend onderzoek is op basis van deskresearch de populatie in kaart gebracht. Hieruit kwamen 16 provinciale ondersteuners voor cultuureducatie en/of amateurkunst naar voren, waarvan er 13 zijn verenigd in de Raad van Twaalf. Er zijn ook 'overkoepelende' samenwerkingsorganisaties in Flevoland en Drenthe die provinciaal werken, waar instellingen die provinciaal ofwel lokaal actief zijn onder vallen. Wanneer de onderliggende partijen een eigen KvK-nummer hebben en/of zich positioneren als een eigenstandige organisatie (bijvoorbeeld het hebben van een eigen website), zijn organisaties afzonderlijk van elkaar bevestigd en vallen deze onder de groep 'provinciale ondersteuners'. Daarmee tellen we zowel de overkoepelende organisaties als de onderliggende partijen als afzonderlijke organisaties. De lokale instellingen die onder deze overkoepelende samenwerkingsorganisaties vallen, tellen we dus ook eigenstandig bij de lokale instellingen.

Er is ook een formele provinciale ondersteuningsstructuur voor erfgoed, bestaande uit onder meer provinciale erfgoedhuizen die verenigd zijn in Stichting OPEN. Omdat wij ons in dit onderzoek niet richten op specifieke erfgoedondersteuning, laten we deze groep buiten beschouwing.

Er zijn 66 lokale ondersteuningsinstellingen die ondersteuning bieden op het gebied van cultuurbeoefening op school en/of in

de vrije tijd in kaart gebracht. Een groot deel van deze lokale ondersteuners zijn penvoerder van Cultuureducatie met Kwaliteit. De vragenlijst is zowel uitgezet onder ondersteuningsinstellingen die werkzaam zijn op het Europese deel van het koninkrijk als de vijf ondersteuners op de BES-eilanden. Over de ondersteunende instellingen die zich richten op het Caribisch deel van het Koninkrijk (Art Culture Education Foundation, Gateway to Success Foundation, Saba Association of Caribbean Sates Foundation, Plataforma Kultural en Learning Saba) wordt niet gerapporteerd. Hoewel zij een belangrijke rol spelen in de lokale ondersteuning én sommigen penvoerder zijn van de beleidsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, zijn deze organisaties te verschillend van het grotere deel van de onderzoekspopulatie. Daarnaast zijn deze aantallen te klein om afzonderlijk te rapporteren.

Naast deze organisaties zijn er instellingen die ondersteuning bieden binnen één discipline, zoals de pop- en danssector. In de praktijk zijn dit ofwel landelijke instellingen<sup>1</sup> of organisaties (popkoepels) die zich provinciaal of gemeentelijk bezighouden met ondersteuning. Popkoepels<sup>2</sup> ondersteunen en bevorderen de popmuziek en scheppen randvoorwaarden voor een florerend popklimaat in de provincie en/of stad waarvoor ze werkzaam zijn. In totaal zijn er dertien eigenstandige popkoepelorganisaties en zijn er 14 popkoepels die verenigd zijn in POPnl<sup>3</sup>. Aan de popkoepels besteden we apart aandacht in deze rapportage. De popkoepels hebben we niet ingedeeld op basis van servicegebied. De landelijke ondersteuningsinstellingen, bijvoorbeeld Danslink voor de danssector, laten we in deze rapportage buiten beschouwing, omdat de groep 'landelijke ondersteuners' een te kleine groep betreft.

De heterogene onderzoekspopulatie zorgt ervoor dat de antwoorden niet gegeneraliseerd gepresenteerd kunnen worden over de totale populatie. De uitspraken zouden in dat geval al

  
ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD  
MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE  
ORGANISATIE-  
KRACHT

snel niet meer voldoende betrouwbaar zijn en de algemene uitspraken zouden de praktijk niet goed weerspiegelen. Daarom hebben we ervoor gekozen om de onderzoekspopulatie 'ondersteunende instellingen' in drie subpopulaties af te bakenen. Hiervan zijn de provinciale en gemeentelijke ondersteunende instellingen de twee primaire groepen, met daarnaast de popkoepels.

**Opbouw van de rapportage**

De vragenlijst van dit monitoronderzoek is zo veel mogelijk gebaseerd op de derde editie van de VerenigingsMonitor (Neele, 2024) en is geordend aan de hand van drie hoofdonderwerpen: ondersteuningsaanbod, maatschappelijke oriëntatie en organisatiekracht. Deze rapportage is ook opgebouwd aan de hand van deze drie hoofdonderwerpen.

1. Het gaat hier nadrukkelijk niet om koepels, bonden of brancheorganisaties op het gebied van cultuureducatie en/of amateurkunst omdat dit ledenorganisaties betreffen. Koepels, bonden en brancheorganisaties zijn in een separaat onderzoek (2026) onderzocht en vallen buiten de scope van dit voorliggende onderzoek.
2. Hoewel popkoepels de term 'koepel' in hun aanduiding hebben, hebben we deze groep niet meegenomen in het LKCA-onderzoek naar (amateurkunst) koepels en bonden omdat het hier geen ledenorganisaties betreft.
3. KunstLoc is als provinciale ondersteunende instelling ook als 'popkoepel' lid van POPnL. Deze organisatie heeft geen afzonderlijke vragenlijst gekregen voor haar activiteiten als popkoepel.

ONDERSTEUNINGS-  
AANBODMAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIEORGANISATIE-  
KRACHT

De meeste ondersteunende instellingen hebben een opdracht vanuit ofwel de gemeente of de provincie om het veld van cultuurbeoefening te versterken. Ze zijn tegelijkertijd vaak vrij om dit naar eigen inzicht in te vullen. Dit hoofdstuk beschrijft hoe ze dit doen: welke vormen van ondersteuning ze aanbieden, welke diensten en producten ze daaraan verbinden, voor wie ze dit doen, en of het ze lukt deze groepen ook te bereiken.

Van de 37 lokale ondersteuners die meedoen aan het onderzoek zijn er 35 actief voor cultuurbeoefening op school en nog eens 34 voor cultuurbeoefening in de vrije tijd. Dat doen ze over het algemeen al een behoorlijke tijd: meer dan de helft (57%) van de organisaties bestaat al langer dan 20 jaar en nog eens 38 procent bestaat tussen de 5 tot 15 jaar.

**Opdracht**

Bijna 90 procent van de lokale ondersteuners is zowel actief op het terrein van school als in de vrije tijd. Twee lokale ondersteuners zijn alleen actief in de vrije tijd en drie alleen op school. Zo'n 97 procent van de lokale ondersteuners verricht ondersteuning op het terrein van school in opdracht van de gemeente. Ongeveer een derde (31%) doet dit (ook) in opdracht van de provincie of een andere opdrachtgever (hier gaat het dan grotendeels om de CmK-opdracht van het Fonds voor Cultuurparticipatie). Ruim 90 procent verricht ondersteuning op het terrein van vrije tijd in opdracht van de gemeente en maar 3 procent doet dit in opdracht van de provincie. Een kleine groep heeft ondersteuning voor school en/of in de vrije tijd, maar doet dit niet vanuit een formele opdracht.

TABEL 1: Verricht jullie organisatie de ondersteuning voor cultuurbeoefening in opdracht van een opdrachtgever?

	School (n=35)	Vrije tijd (n=34)
Ja, in opdracht van de provincie	31%	3%
Ja, in opdracht van de gemeente	97%	91%
Ja, in opdracht van een andere opdrachtgever	34%	9%
Nee, wij hebben geen opdrachtgever voor deze ondersteuning	3%	9%
Weet ik niet	3%	0%



ONDERSTEUNINGS-  
AANBODMAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIEORGANISATIE-  
KRACHT**Vormen van ondersteuning**

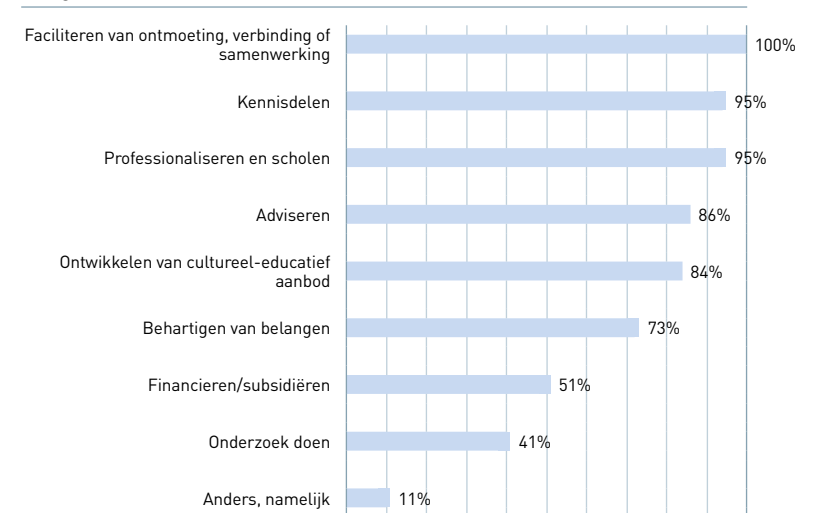
De invulling die ondersteunende instellingen aan hun opdracht geven, kan tussen organisaties verschillen. Ze bieden allemaal ondersteuning in de vorm van het faciliteren van ontmoeting, verbinding of samenwerking. Ook zet een groot aantal organisaties in op kennisdeling (95%), het professionaliseren van scholen (95%), het bieden van advies (86%) of het zelf ontwikkelen van aanbod van cultuureducatie (84%). Onderzoek wordt het minst gedaan op lokaal niveau, maar alsnog door 41 procent.

De meeste vormen van ondersteuning worden zowel voor cultuurbeoefening op school als in de vrije tijd aangeboden, maar er is iets meer ondersteuningsaanbod gericht op scholen dan op instellingen die zich richten op de vrije tijd. Bijvoorbeeld het bieden van advies en professionalisering worden vaker aan scholen aangeboden (zie bijlage tabel B1).

Als we de vormen van ondersteuning van lokale ondersteuners vertalen naar concreet aanbod, zien we een behoorlijke variëteit aan diensten, activiteiten en producten (zie grafiek 2). Gemiddeld bieden ze negen producten, diensten of activiteiten. De meest voorkomende zijn een nieuwsbrief, sociale media, workshops en bijeenkomsten (allen 95%). Ook heeft vrijwel iedereen een website (92%), bieden ze een-op-een advies (86%) en een netwerk of platform voor ontmoeting (84%). Een kleine groep heeft een eigen magazine (8%).

Deze vormen van ondersteuning zijn over het algemeen discipline overstijgend. Ongeveer de helft (54%) biedt ook vormen van ondersteuning die specifiek gericht zijn op één discipline. Als dat zo is, richten ze zich gemiddeld op vier disciplines en is 'tekenen' de meest voorkomende (80%), gevolgd door toneel (75%), instrumentale muziek (75%) en zang (70%). Knutselen, sieraden maken, diamond painting komt het minst vaak voor (20%) (zie bijlage tabel B2).

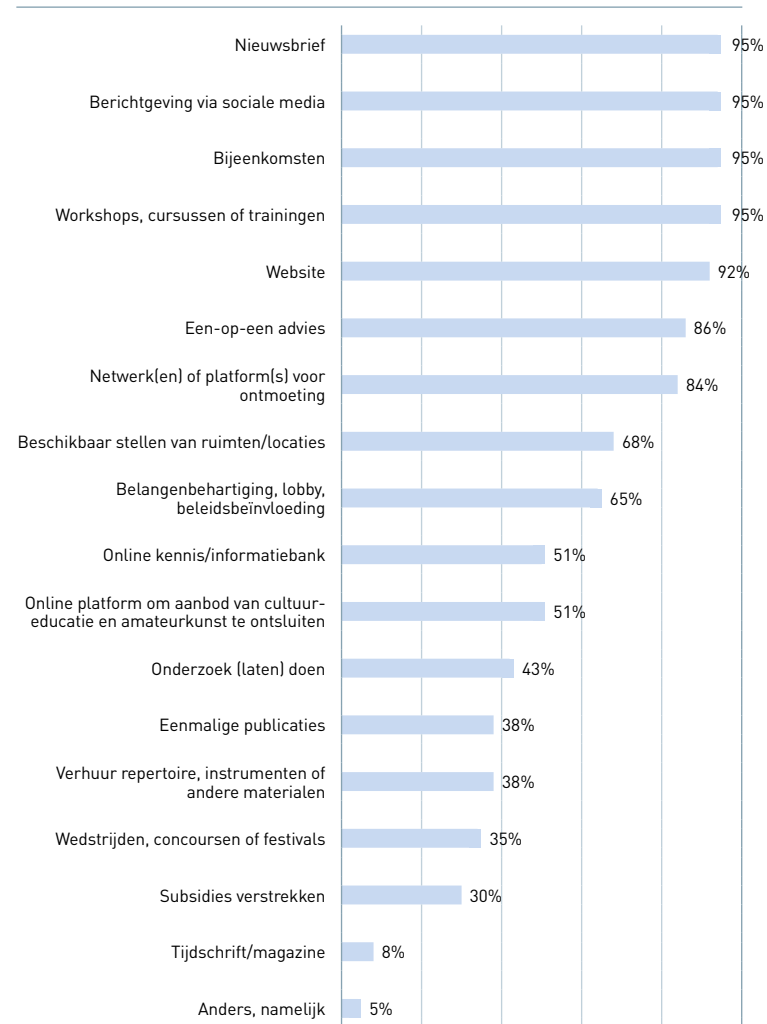
GRAFIEK 1: Welke vorm van ondersteuning heeft jullie organisatie aangeboden? (n=37)



**ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD**

**MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE**

**ORGANISATIE-  
KRACHT**

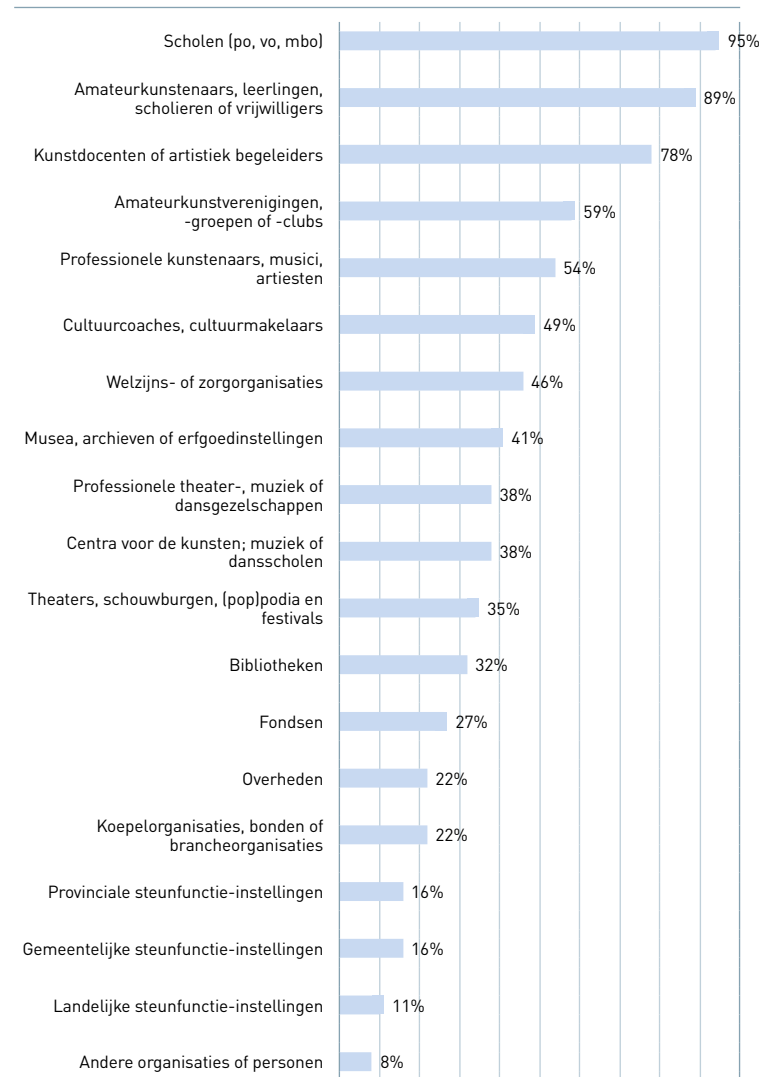
**GRAFIEK 2: Welke producten, diensten of activiteiten zijn aangeboden  
(n=37)**


ONDERSTEUNINGS-  
AANBODMAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIEORGANISATIE-  
KRACHT**Doelgroepen**

Gemiddeld hebben lokale ondersteuners acht verschillende 'belangrijkste en primaire' doelgroepen, variërend van 2 tot en met 18. Scholen worden het vaakst genoemd (95%), maar ook leerlingen en/of amateurkunstenaars zelf worden vaak genoemd (89%). Iets lager is het percentage dat zich richt op kunstdocenten en artistiek begeleiders (78%), amateurkunstverenigingen en/of amateurkunstgroepen (59%), cultuurcoaches (49%) en welzijns- of zorgorganisaties (46%). Het minst vaak horen landelijke en provinciale ondersteunende instellingen (beide 16%), koepelorganisaties (22%) en overheden (22%) tot de doelgroep. De lokale ondersteuners richten zich dus weinig op *andere* ondersteuners.

Over het algemeen kunnen we stellen dat lokale ondersteuners zich wat meer richten op cultuurbeoefening op school dan in de vrije tijd. Wanneer ze zich wel richten op amateurkunstgroepen (dit zijn 22 lokale ondersteuners) richten ze zich vrijwel allemaal op formele verenigingen (91%). Een lager aantal (68%) richt zich (ook) op informele groepen.

GRAFIEK 3: Wat zijn de belangrijkste en primaire doelgroepen die jullie organisatie met activiteiten, diensten en producten probeerde te bereiken? (n = 37)



**ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD**


**MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE**

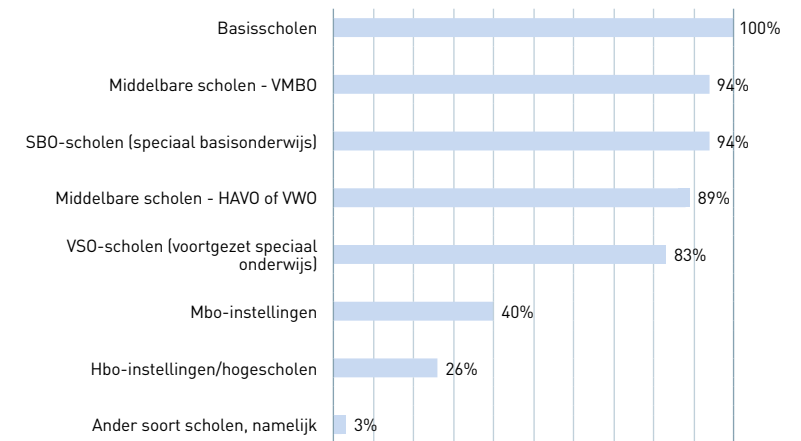
**ORGANISATIE-  
KRACHT**

In het onderwijs richt men zich gemiddeld op vijf type scholen. Bij alle 35 lokale ondersteuners die zich op het onderwijs richten, betreft dit in elk geval het basisonderwijs. Daarnaast richten ook veel organisaties zich op het vmbo (94%), speciaal basisonderwijs (94%), havo of vwo (89%) of het speciaal voortgezet onderwijs (83%). Dit ligt iets lager voor het mbo (40%).

Lokale ondersteuners geven zelf aan dat ze goed in staat zijn om hun primaire doelgroepen te bereiken. Slechts af en toe wordt aangegeven dat het 'niet goed lukt' om een primaire doelgroep te bereiken (zie [bijlage tabel B3](#)). Over het algemeen lijkt te gelden: hoe meer lokaal de doelgroep actief is, bijvoorbeeld een basisschool, hoe tevredener over het daadwerkelijke bereik van deze doelgroep.

Gemiddeld bieden lokale ondersteuners hun activiteiten, diensten of producten aan drie 'secundaire' doelgroepen aan, naast hun belangrijkste doelgroepen. Dit varieert van 0 tot en met 13 aanvullende doelgroepen, dit kan gaan om zowel organisaties als personen. Bibliotheken worden het vaakst genoemd als secundaire doelgroep (33%) (zie [bijlage tabel B4](#)).

GRAFIEK 4: Welk type scholen zijn jullie primaire en belangrijkste doelgroep? (n = 35)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

Van de twaalf provinciale ondersteuners die meededen aan dit onderzoek zijn er negen actief voor cultuurbeoefening op school en alle twaalf in de vrije tijd. Ook deze organisaties bestaan vaak al geruime tijd: 50 procent bestaat langer dan twintig jaar en slechts één organisatie is relatief jong en bestaat tussen de 2 en 4 jaar.

### Opdracht

Alle provinciale ondersteuners doen hun werk in de vrije tijd als opdracht vanuit de provincie. Voor 89 procent geldt dit ook op het terrein van school. Vier van de negen (44%) provinciale ondersteuners, hebben (ook) de gemeente als opdrachtgever voor hun werkzaamheden op het terrein van school, dit geldt voor een kwart (25%) voor de werkzaamheden in de vrije tijd.

TABEL 2: Verricht jullie organisatie de ondersteuning voor cultuurbeoefening in opdracht van een opdrachtgever?

	School (n=9)	Vrije tijd (n=12)
Ja, in opdracht van de provincie	89%	100%
Ja, in opdracht van de gemeente	44%	25%
Ja, in opdracht van een andere opdrachtgever	11%	17%
Nee, wij hebben geen opdrachtgever voor deze ondersteuning	0%	0%
Weet ik niet	0%	0%

Maar hoe ziet die opdracht er inhoudelijk uit? Om daar iets meer inzicht in te krijgen, hebben we een aanvullende quickscan gedaan naar de provinciale cultuurnota's. Daarin hebben we specifiek gekeken naar de opdracht die provincies 'hun' provinciale ondersteunende instellingen meegeven. In deze analyse is enkel de formele opdracht meegenomen die woordelijk is uitgeschreven in de cultuurnota's van de provincies. Het is daarmee

mogelijk dat een provincie wel een (aanvullende) opdracht of taak heeft, maar dat dit niet expliciet vernoemd staat in de cultuurnota. Ook kan het zijn dat een provinciale ondersteunende instelling taken uitvoert die niet in hun cultuurnota staan.

In alle provinciale cultuurnota's wordt een taak voor cultuurbeoefening op school toegedicht aan minimaal één ondersteunende instelling. Daarmee is cultuurbeoefening op school in iedere provincie belegd. De meerderheid van de provinciale ondersteunende instellingen die actief zijn voor cultuurbeoefening op school, is dan ook penvoerder voor het beleidsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit. In de provincie Limburg is dat niet het geval. In die provincie heeft de ondersteunende instelling, Huis voor de Kunsten, scholen ook niet expliciet als doelgroep. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld gemeenten: deze vallen niet onder de doelgroep van de Limburgse ondersteunende instelling. Bij andere provincies worden deze doelgroepen niet expliciet in de cultuurnota uitgesloten.

De opdracht voor de ondersteuning van cultuurbeoefening in de vrije tijd wordt opvallend genoeg niet overal expliciet genoemd, terwijl alle deelnemende instellingen in dit onderzoek op dit terrein actief zijn. Provincies als Limburg, Fryslân en Groningen geven hun ondersteunende instellingen dan weer wel een amateurkunstopdracht.

Tot slot hebben we gekeken naar een aantal specifieke vormen van ondersteuning op het gebied van erfgoed, talentontwikkeling en onderzoek. Alleen de provincie Limburg geeft hun ondersteunende instelling, die valt binnen de afbakening van dit onderzoek, een expliciete taak mee rondom erfgoed. De meeste andere provincies beleggen die taak bij hun ondersteunend erfgoedhuis, zoals Erfgoed Brabant. Slechts een paar provincies, zoals Fryslân en Noord-Holland, hebben een expliciete opdracht geformuleerd voor talentontwikkeling. Bij andere provincies wordt hier niet of impliciet over gesproken. Vier provincies geven

## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

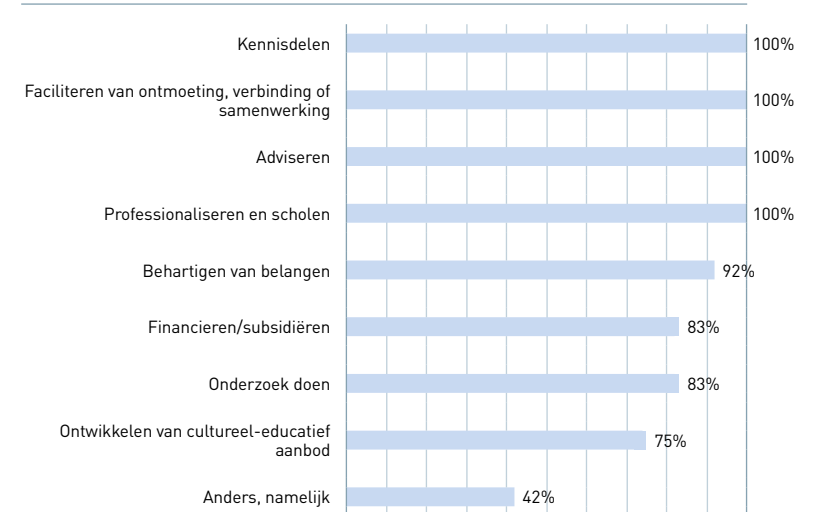
hun ondersteunende instelling een onderzoeksopdracht, zoals Overijssel en Gelderland. Zij doen onder meer monitoring, data-verzameling en evaluatie.

Er zijn dus best grote verschillen als het gaat om de opdracht omschrijvingen die provincies 'hun' provinciale ondersteunende instellingen meegeven. En er zijn ook grote verschillen in hoeverre deze ondersteunende instellingen van deze opdracht afwijken. Ze doen, zo blijkt, veelal meer dan in hun opdrachtomschrijving staat.

Provinciale ondersteunende instellingen bieden gemiddeld acht vormen van ondersteuning aan. Alle instellingen delen kennis, faciliteren ontmoeting, adviseren en professionaliseren scholen (100%). Dan heb je ook nog een groot deel (92%) dat zich bezighoudt met belangenbehartiging. Het grootste verschil tussen het lokale en provinciale ondersteuningsniveau is in het doen van onderzoek en het verstrekken van subsidies: van de provinciale ondersteunende instellingen doet 83 procent onderzoek en/of financiert en subsidieert. Het minst vaak ontwikkelt men cultuureducatief aanbod, maar dat is alsnog 75 procent. Ook heeft 42 procent nog andere vormen van aanbod.

Al deze vormen van ondersteuning richten zich ongeveer evenveel op het onderwijs als op de vrije tijd. Enkel het aanbieden van cultuureducatief aanbod wordt vaker gedaan voor scholen dan voor in de vrije tijd.

GRAFIEK 5: Welke vormen van ondersteuning heeft jullie organisatie aangeboden? (n=12)

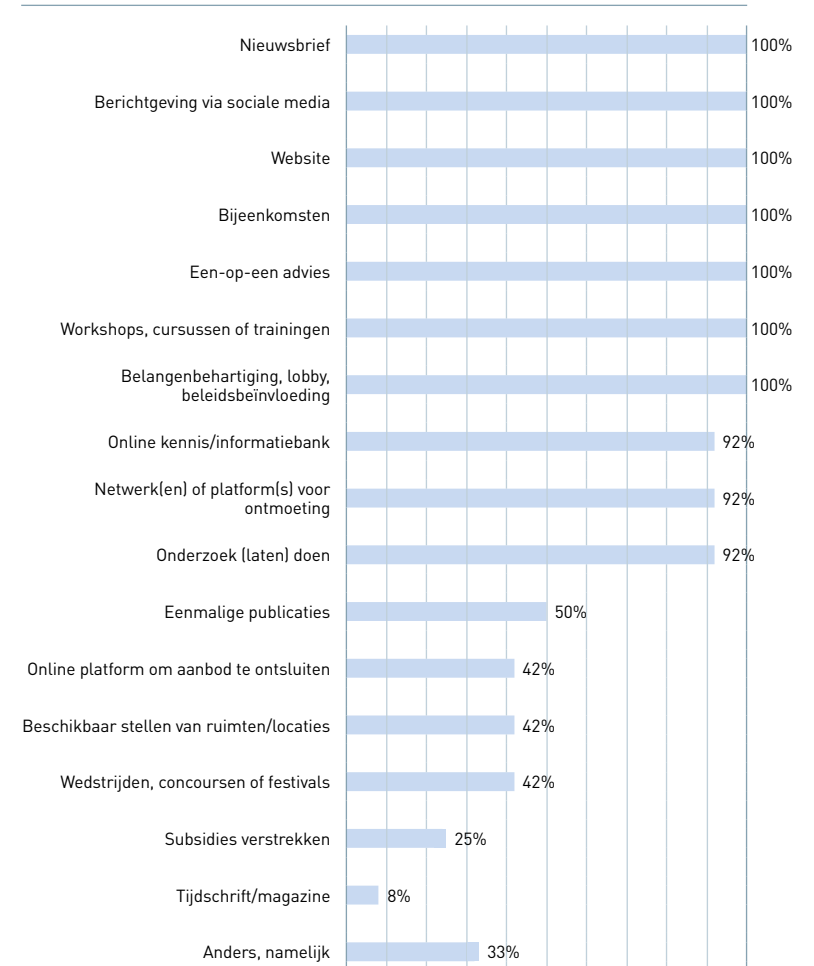


ONDERSTEUNINGS-  
AANBODMAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIEORGANISATIE-  
KRACHT

Als we wat dieper in gaan op welke producten, diensten of activiteiten provinciale ondersteuners aan hun ondersteuning verbinden, zien we dat ze gemiddeld twaalf verschillende items kiezen. Geen van hen verhuurt instrumenten of repertoire en er is één ondersteuner met een eigen tijdschrift (8%). Het verstrekken van subsidies doet een kwart van deze instellingen (25%). Ook organiseert een handvol provinciale ondersteuners wedstrijden, concoursen of festivals of hebben ruimtes beschikbaar (42%). De helft heeft eenmalige publicaties (50%). 92 procent heeft een netwerk of platform voor ontmoeting, een online kennisbank en doen onderzoek of laten dit doen. Wat door iedereen wordt aangeboden zijn diverse onlinecommunicatie uitingen (nieuwsbrief, social media en een website), bijeenkomsten, een-op-een advies, workshops en ze doen allemaal aan lobby.

De bovengenoemde producten, diensten of activiteiten zijn veelal discipline overstijgend, maar er is ook aanbod dat specifiek gericht is op één discipline. Het vaakst is dat gericht op instrumentale muziek, gevolgd door dans, toneel, foto/film en (immatériel) erfgoed. Beeldende kunstvormen komen minder vaak voor (zie bijlage tabel B5).

GRAFIEK 6: Welke producten, diensten of activiteiten zijn aangeboden (n=12)



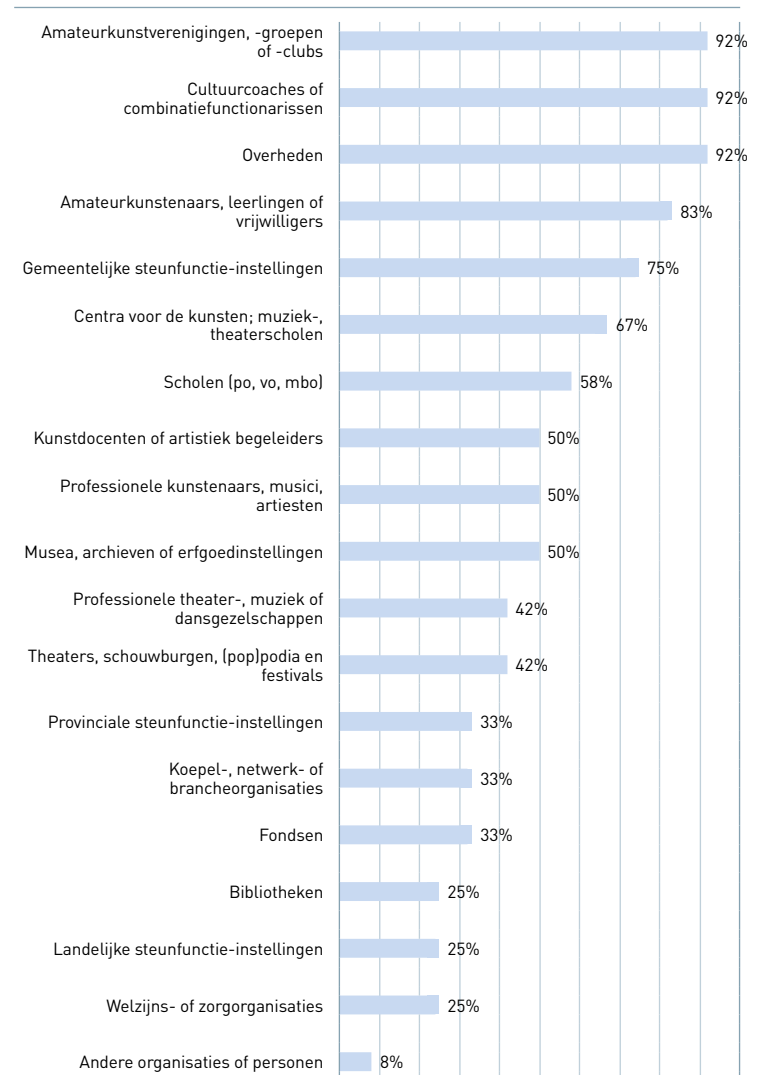
ONDERSTEUNINGS-  
AANBODMAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIEORGANISATIE-  
KRACHT

Gemiddeld richten provinciale ondersteuners hun aanbod op tien verschillende primaire doelgroepen, waar amateurkunstverenigingen, verschillende soorten ondersteuners en overheden (allen 92%) de meest genoemde zijn. Ook worden individuele amateurkunstenaars en/of leerlingen regelmatig genoemd (83%). Zorg en welzijnsorganisaties, bibliotheken en landelijke ondersteuners worden het minst vaak als doelgroep genoemd (allen 25%). Het valt op dat scholen minder vaak worden genoemd als belangrijkste en primaire doelgroep dan organisaties die zich bezighouden met cultuurbeoefening in de vrije tijd. Er is anno nu dus veel aandacht voor amateurkunst. Dit komt deels omdat er ook provinciale instellingen zijn die zich louter inzetten voor cultuurbeoefening in de vrije tijd en zich dus niet of slechts heel beperkt richten op het onderwijs.

Waar activiteiten zich vaak richten op andere ondersteuners, komt hier naar voren om welke ondersteuners het dan gaat. Koepels, bonden, netwerkorganisaties en (33%) landelijke ondersteuners (25%) zijn beperkt object van provinciale ondersteuners, maar gemeentelijke ondersteuners (75%) en cultuurcoaches (92%) zijn dat wel vaak.

Wanneer ze zich richten op amateurkunstgroepen, richten alle provincies zich op formele verenigingen en 83 procent ook op informele verbanden.

GRAFIEK 7: Wat zijn de belangrijkste en primaire doelgroepen die jullie organisatie met activiteiten en diensten probeerde te bereiken (n=12)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

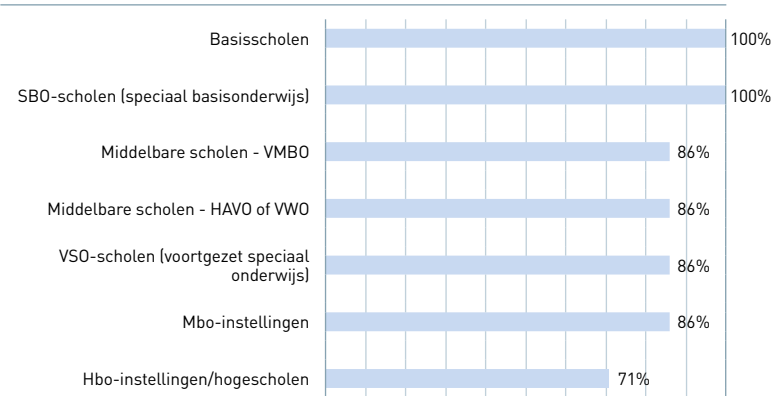


## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

Voor het onderwijs geldt: wanneer er ondersteuning is die zich richt op het onderwijs, richten deze zich vaak op alle niveaus. Alle zeven ondersteuners die zich op het onderwijs richten, richten zich op het (speciaal) basisonderwijs en 86 procent op het (speciaal) voortgezet onderwijs en het mbo.

GRAFIEK 8: Scholen die een belangrijke en primaire doelgroep van ondersteuning zijn (n=7)



Provinciale ondersteuners vinden zichzelf goed in staat hun primaire doelgroepen te bereiken. Het lukt ze volgens henzelf overwegend (zeer) goed om hun doelgroepen te bereiken. Het lukt ze vaker (zeer) goed dan dat ze er 'neutraal' over zijn. Slechts incidenteel (twee keer voor informele verbanden en één keer voor het speciaal basisonderwijs) lukt het ze niet goed (zie bijlage tabel B6).

Gemiddeld worden activiteiten, diensten of producten aangeboden aan vier secundaire doelgroepen, naast hun belangrijkste doelgroepen. Dit varieert van nul tot en met twaalf aanvullende doelgroepen en dit kan gaan om zowel organisaties als personen. Theaters, schouwburgen, (pop)podia en festivals, zorg en welzijnsinstellingen en andere provinciale ondersteunende instellingen worden het vaakst genoemd als secundaire doelgroep (allen door de helft van de ondersteunende instellingen) (zie bijlage tabel B7).

## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

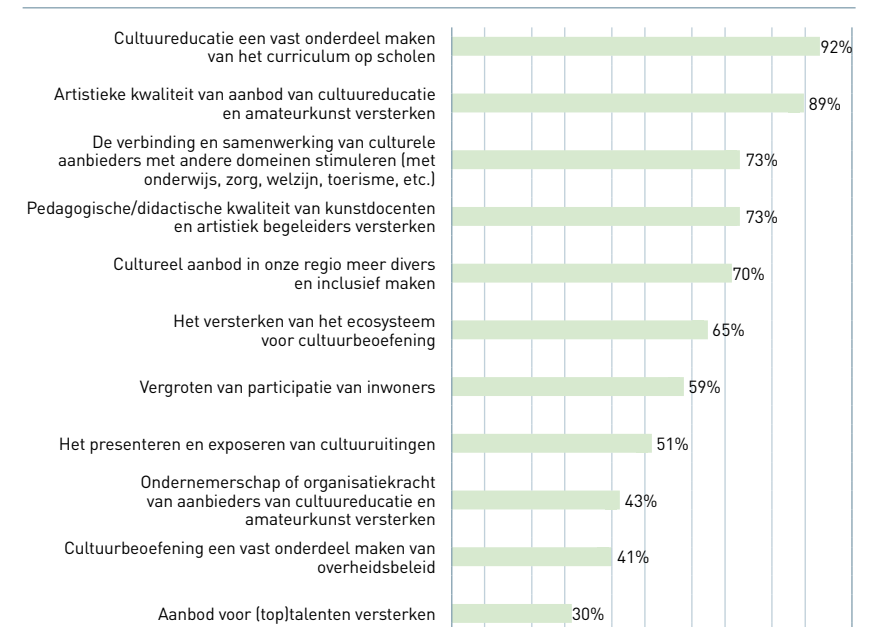
## ORGANISATIE- KRACHT

De maatschappelijke oriëntatie van ondersteuners gaat over de doelen die ze met hun ondersteuning voor cultuurbeoefening willen bereiken en de maatschappelijke thema's waar ze zich op richten.

### Doelen

Gemiddeld richt een lokale ondersteuner zich op zeven verschillende doelen. Cultuureducatie een vast onderdeel maken van het curriculum op scholen wordt het vaakst genoemd (92%), maar ook de artistieke kwaliteit van het aanbod van cultuureducatie versterken (89%) wordt veel genoemd, gevolgd door 'verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen stimuleren' (73%), 'pedagogische/didactische kwaliteit van kunstdocenten en artistiek begeleiders versterken' (73%) en 'cultureel aanbod in onze regio meer divers en inclusief maken' (65%). Het aanbod voor (top)talent versterken wordt het minst genoemd (30%). Binnen de monitor gemeentelijk beleid van het LKCA (Goossens et al., 2026), zagen we eerder dat ook relatief weinig gemeenten dit als doelstelling benoemen. Mogelijk zit er een verband tussen het beleid van gemeenten en de opdracht die gemeenten lokale ondersteuners meegeven rondom talentontwikkeling.

GRAFIEK 9: Richtte jullie ondersteuning in de afgelopen 12 maanden zich expliciet op één of meer van de volgende doelen? (n = 37)



ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD

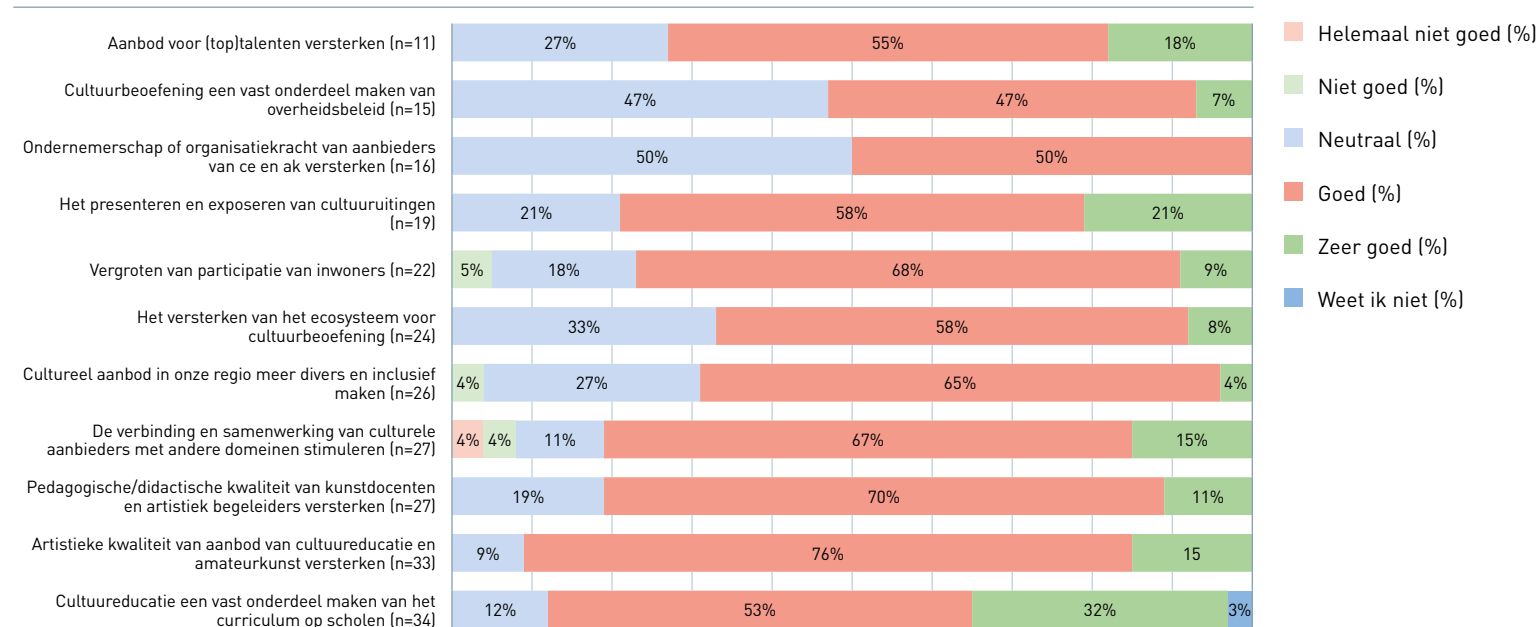
MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

ORGANISATIE-  
KRACHT

Lokale ondersteuners vinden zichzelf goed in staat om hun doelen te realiseren. Slechts af en toe wordt aangegeven dat het '(helemaal) niet goed' lukt om een doel te realiseren. Over het behalen van het meest voorkomende doel, 'cultuureducatie een vast onderdeel maken van het curriculum', is 12 procent neutraal, lukt het bij 85 procent (zeer) goed en weet 3 procent het niet. De artistieke kwaliteit van het aanbod van cultuureducatie versterken is 9 procent neutraal over en lukt bij 91% (zeer)

goed. De verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen stimuleren, lukt bij 8 procent (helemaal) niet goed, bij 11 procent neutraal en bij 82 procent lukt dit (zeer) goed. Pedagogische/didactische kwaliteit van kunstdocenten en artistiek begeleiders versterken is 19 procent neutraal over, lukt bij 70 procent goed en bij 11 procent lukt het zeer goed.

GRAFIEK 10: In hoeverre lukt het om de doelen die jullie organisatie nastreeft te realiseren?



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

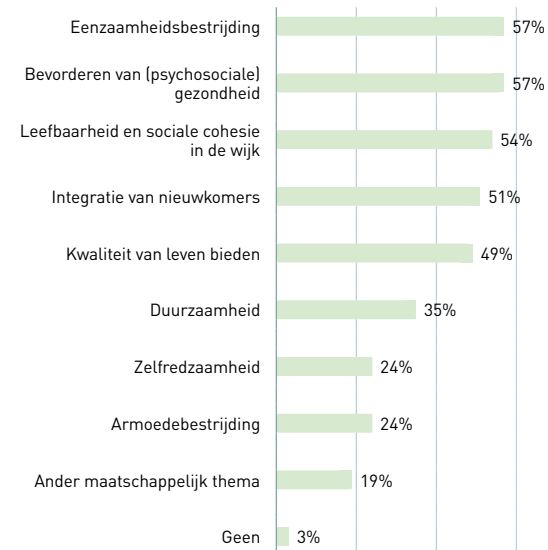
Wanneer ondersteuners (73%) als doel hebben 'de verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen stimuleren', proberen ze dat gemiddeld met twee verschillende domeinen, met een maximum van zes verschillende domeinen. Het domein 'onderwijs' wordt het vaakst genoemd (96%), gevolgd door 'zorg en welzijn' (85%). Slechts een kleine groep doet dit met het 'ruimtelijk domein' (11%) of 'economie' (4%) [\[zie bijlage tabel B8\]](#).

24 lokale ondersteuners hebben geantwoord op de vraag met welke activiteiten, diensten of producten zij de verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen probeerden te stimuleren in de afgelopen twaalf maanden. In deze antwoorden worden vooral activiteiten op het gebied van cultuureducatie en scholen genoemd, zoals CmK, kunstmenu's, naschools aanbod en activiteiten in het kader van de Rijke Schooldag. Daarnaast worden projecten met zorg en welzijns-partners genoemd, onder meer gericht op ouderen, mensen met dementie, ggz-doelgroepen en wijkgerichte initiatieven. Verder worden lokale projecten en bijeenkomsten genoemd waarin culturele aanbieders en partijen uit andere domeinen samenkomen.

### Maatschappelijke thema's

Naast doelstellingen richten ondersteuners zich ook specifiek op een aantal 'maatschappelijke' thema's. Een kleine 60 procent van de lokale ondersteuners heeft een formele opdracht om met de ondersteuning bij te dragen aan specifieke maatschappelijke thema's. Maar ook degenen zonder formele opdracht zetten zich meestal in voor één of meer van deze maatschappelijke thema's. Gemiddeld werken ze aan vier thema's (min. één en max. negen). Ongeveer de helft doet dit voor eenzaamheidsbestrijding (57%), het bevorderen van (psychosociale) gezondheid (57%), leefbaarheid en cohesie in de wijk (54%), integratie van nieuwkomers (51%) en kwaliteit van leven bieden (49%). Ruim een derde werkt aan duurzaamheid (35%) en op zelfredzaamheid en armoedebestrijding richt iets minder dan een kwart van de lokale ondersteuners zich (beide 24%).

GRAFIEK 11: Zette jullie organisatie zich met activiteiten, diensten of producten actief en bewust in voor één of meerdere van de volgende maatschappelijke thema's? (n=37)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

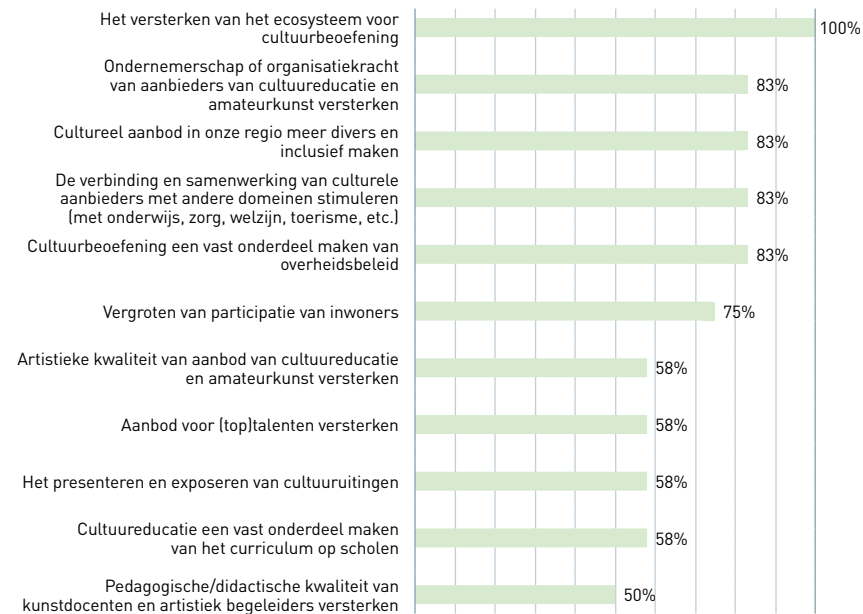
## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

### Doelen

Gemiddeld willen provinciale ondersteuners acht doelen bereiken. De meest voorkomende zijn: 'het versterken van het ecosysteem voor cultuurbeoefening' (100%), 'ondernemerschap of organisatiekracht van culturele instellingen versterken', 'cultureel aanbod divers en toegankelijk maken', 'verbinding van cultuur met andere domeinen' en 'cultuurbeoefening een onderdeel maken van overheidsbeleid' (allen 83%). Het minst vaak komt 'pedagogische/didactische kwaliteit van kunstdocenten en artistiek begeleiders versterken' voor, maar alsnog bij 50 procent.

GRAFIEK 12: Richtte jullie ondersteuning in de afgelopen 12 maanden zich expliciet op één of meer van de volgende doelen? (n=12)



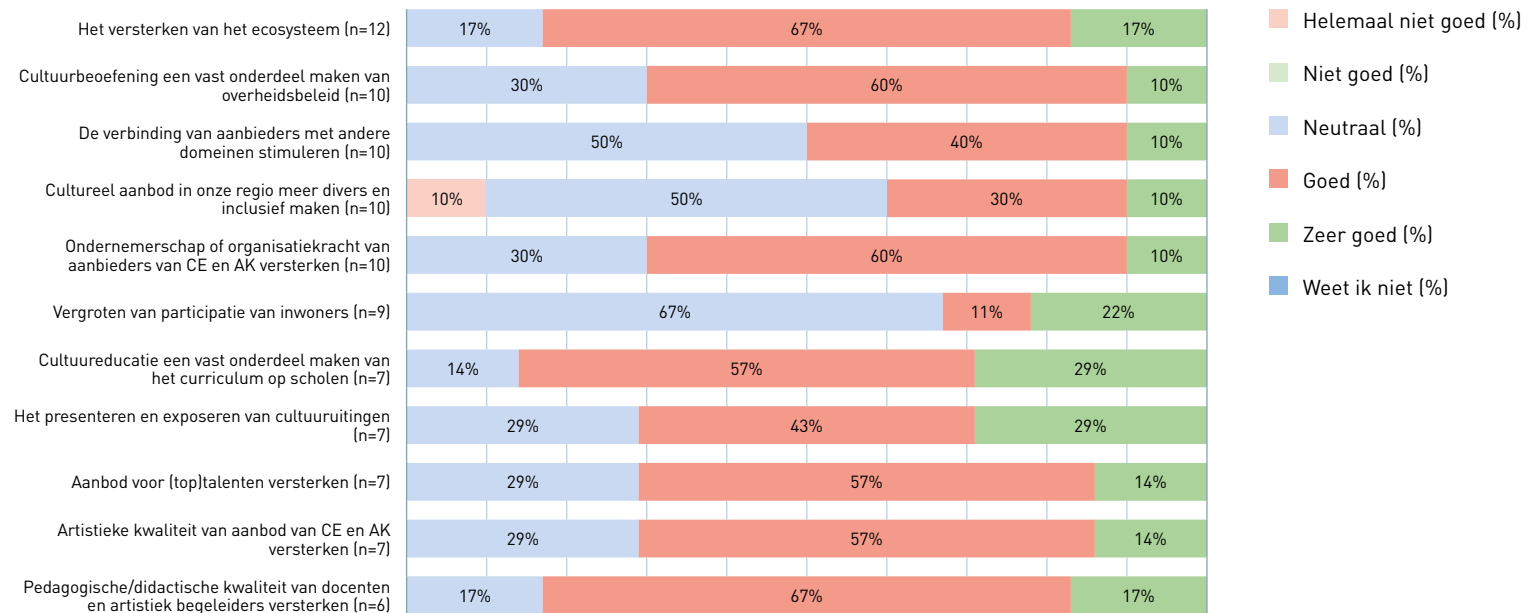
ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD

MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

ORGANISATIE-  
KRACHT

Provinciale ondersteuners zijn zelf overwegend tevreden over het behalen van deze doelen. Het behalen van het meest voorkomende doel, het versterken van het ecosysteem voor cultuurbeoefening, lukt bij 83 procent (zeer) goed en de overige 17 procent is daarover neutraal. Bij andere doelen zien we vergelijkbare cijfers. Over het 'vergroten van participatie onder de inwoners' (n=9) is men wat minder tevreden. Dit geldt ook voor het 'cultureel aanbod in de regio meer divers en toegankelijk maken' (n=10): bij 10 procent lukt dit niet goed, 50 procent is er neutraal over en bij 40 procent lukt dit (zeer) goed.

GRAFIEK 13: In hoeverre lukt het om de doelen die jullie organisatie nastreeft te realiseren?



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

### Samenwerking

De tien ondersteuners die het doel 'de verbinding tussen cultuur en andere domeinen stimuleren' nastreven, leggen allemaal de verbinding tussen cultuur, zorg en welzijn. Ook doet een grote groep (70%) dit met het onderwijs en in iets mindere mate met natuur en/of techniek (50%) [\(zie bijlage tabel B9\)](#).

Acht provinciale ondersteuners hebben geantwoord op de vraag 'met welke activiteiten, diensten of producten zij de verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen probeerden te stimuleren'. In deze antwoorden worden regionale netwerkactiviteiten genoemd, zoals bijeenkomsten en het opzetten of onderhouden van netwerken. Daarnaast worden pilots en proeftuinen genoemd waarin samenwerking met andere domeinen worden verkend. In enkele antwoorden wordt verwezen naar kennis- of onderzoeksactiviteiten en naar deelname aan overlegstructuren waarin samenwerking tussen cultuur en andere domeinen aan de orde is.

### Maatschappelijke thema's

Veertig procent van de provinciale ondersteuners heeft een formele opdracht om met de ondersteuning bij te dragen aan specifieke maatschappelijke thema's. Maar ook degenen zonder zo'n formele opdracht zetten zich in voor één of meer van deze maatschappelijke thema's. Gemiddeld werken ze aan vier thema's (min. één en max. acht). Ruim twee derde richt zich op leefbaarheid en cohesie in de wijk en kwaliteit van leven en iets meer dan de helft op eenzaamheidsbestrijding en bevorderen van (psychosociale) gezondheid. Ruim een derde werkt aan integratie van nieuwkomers, duurzaamheid en andere maatschappelijke thema's. Zelfredzaamheid en armoedebestrijding richt een kwart van de provinciale ondersteuners zich op.

GRAFIEK 14: Zette jullie organisatie zich met activiteiten, diensten of producten actief en bewust in voor één of meerdere van de volgende maatschappelijke thema's? (n=12)




 ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD


 MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE


 ORGANISATIEKRACHT

Onder organisatiekracht verstaan we de mate waarin ondersteuners voor cultuurbeoefening nu en in de toekomst in staat zijn om activiteiten aan te bieden aan de groepen waar ze zich op richten. Hoe staat het met hun personeel en hebben ze volgens henzelf een gezonde financiële huishouding?

**Visie**

Ruim driekwart van de lokale ondersteuners heeft een vastgelegde visie op cultuurbeoefening op school, bijna twee derde heeft dit ook op de vrije tijd. Elf procent heeft geen vastgelegde visie op deze terreinen.

TABEL 3: Heeft jullie organisatie een vastgelegde visie voor cultuurbeoefening op school en/of voor cultuurbeoefening in de vrije tijd? (n=36)

Vastgelegde visie	Ja [%]
Ja, voor cultuurbeoefening op school	78%
Ja, voor cultuurbeoefening in de vrije tijd	64%
Nee	11%
Weet ik niet	3%

**Personeel**

Alle lokale ondersteuners hebben vaste medewerkers in loondienst die actief bezig zijn met ondersteuningsactiviteiten, het gebruikelijke aantal is 12 (de mediaan), de helft van de ondersteuners heeft minder dan 12 vaste medewerkers, de andere helft meer. De grootste heeft 100 medewerkers in loondienst en de kleinste 4. Een klein aantal lokale ondersteuners heeft relatief veel medewerkers in dienst waardoor het gemiddelde een wat vertekend beeld geeft. De mediaan geeft in dit geval een betere indicatie van wat een gebruikelijk aantal medewerkers

is. Bij 40 procent is het aantal medewerkers in loondienst het afgelopen jaar gestegen, bij 29 procent gedaald. Ook huurt het grootste deel (90%) zelfstandigen in (zppers) om een deel van de ondersteuningsactiviteiten te doen, gemiddeld zijn dit er 23 (min 0 en max 96). Dit aantal is redelijk stabiel gebleven: bij 54 procent is het aantal gelijk gebleven, bij 23 procent gestegen en bij 17 procent is het gedaald.

De helft van de organisaties werkt met vrijwilligers, gemiddeld werken ze met 14 vrijwilligers (waarvan 4 met en 10 zonder vergoeding). Bij 72 procent is het aantal vrijwilligers gelijk gebleven, bij 6 procent is het gestegen en bij 11 procent is dit aantal afgenomen.

TABEL 4: Hoeveel medewerkers (in loondienst of ingehuurd) of vrijwilligers zijn er op dit moment in jullie organisatie actief met jullie ondersteuningsactiviteiten?

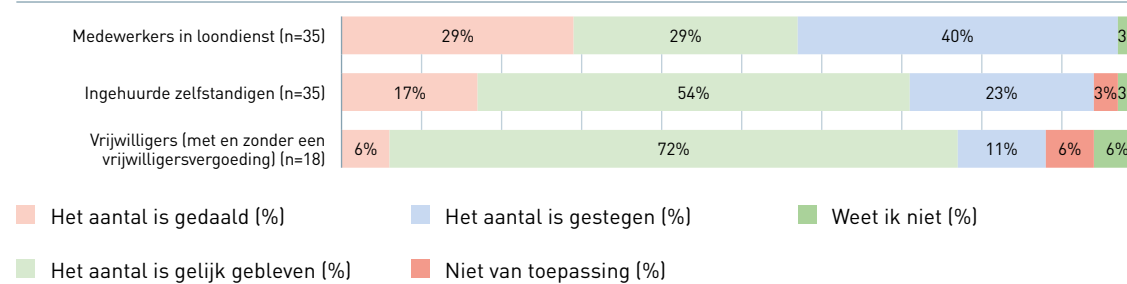
	N	Gem	Med	Min	Max
Medewerkers in loondienst (aantal in loondienst)	33	23	12	4	100
Ingehuurde zelfstandigen	33	23	6	0	96
Vrijwilligers (met een vrijwilligersvergoeding)	33	4	0	0	30
Vrijwilligers (zonder een vrijwilligersvergoeding)	33	10	0	0	120


 ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD


 MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE


 ORGANISATIEKRACHT

GRAFIEK 15: Is het aantal medewerkers in de afgelopen twaalf maanden gestegen, gelijk gebleven of gedaald?



Bij twee derde (66%) van de lokale ondersteuners zijn één of meerdere cultuurcoaches, cultuurmakelaars of combinatiefunctionarissen in dienst of gestationeerd ([zie bijlage tabel B10](#)).

Een kwart van de invullers vindt het aantal medewerkers in loondienst voldoende, bijna de helft vindt dit (veel) te weinig. Dit is anders voor de ingehuurde zelfstandigen en de vrijwilligers: ongeveer de helft vindt dit voldoende en maar ruim 10 procent noemt dit te weinig ([zie bijlage tabel B11](#)). Desondanks was het wel voor 17 procent moeilijk om vrijwilligers te vinden. Daar-tegenover was 56 procent daar neutraal over ([zie bijlage tabel B12](#)).

ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD

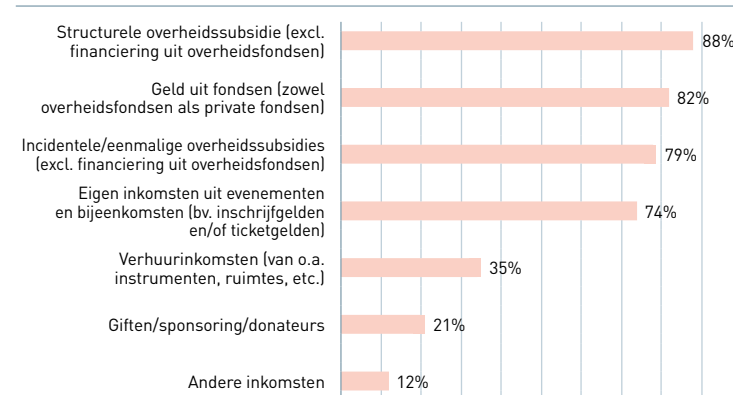
MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

ORGANISATIEKRACHT

### Financiën

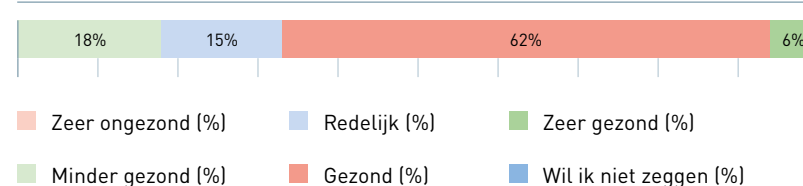
Een kleine 90 procent van de lokale ondersteuners ontvangt structurele en 80 procent incidentele overheidssubsidies. Structurele subsidie krijgen ze allemaal van de gemeenten, bijna 40 procent via de rijksoverheid en ruim een kwart van de provincie (zie bijlage tabel B13). Ruim 80 procent heeft ook nog geld uit fondsen ontvangen en dit is dan altijd van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Slechts af en toe ontvangt men gelden van andere fondsen (zie bijlage tabel B14). Driekwart heeft ook eigen inkomsten uit evenementen, bijeenkomsten of conferenties. Ruim een derde haalt ook inkomsten uit verhuur van instrumenten en of ruimtes en 21 procent ontvangt giften.

GRAFIEK 16: Uit welke bronnen was in 2024 het budget voor de ondersteuningsactiviteiten van jullie organisatie afkomstig? (n=34)



6 procent van de lokale ondersteuners beschrijft de huidige financiële positie als zeer gezond, 62 procent als gezond, 15 procent als redelijk en 18 procent is minder gezond.

GRAFIEK 17: Hoe beschrijf je de huidige financiële positie van jullie organisatie? (n=34)



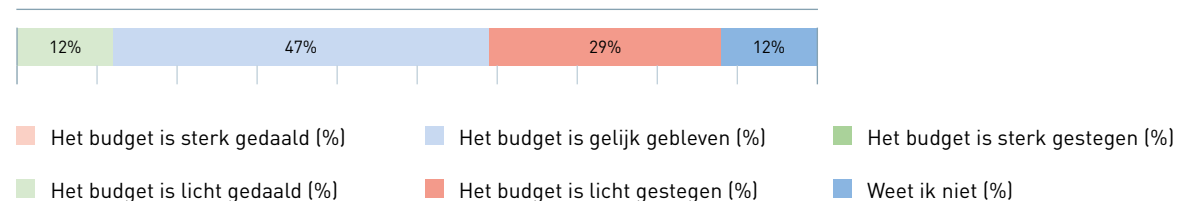
## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIEKRACHT

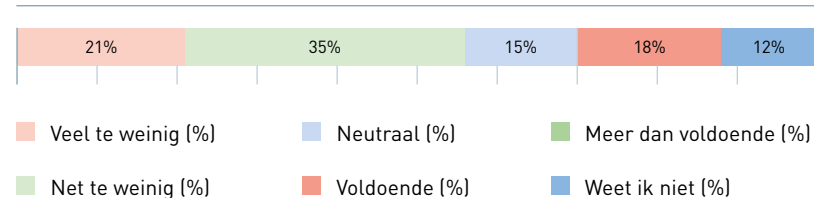
Bij 47 procent van de instellingen is het budget in 2024 gelijk aan dat in 2023. Bij 29 procent is dit licht gestegen, bij 12 procent is dit licht gedaald. 12 procent weet het niet.

GRAFIEK 18: Is het budget voor de ondersteuningsactiviteiten van jullie organisatie in 2024 gestegen, gelijk gebleven of gedaald ten opzichte van 2023? (n=34)



Er heerst overwegend onvrede over de hoogte van het budget. Meer dan de helft (56%) van de instellingen vindt het budget (veel) te weinig om de ondersteuningsactiviteiten te doen, die ze willen doen. 15 procent is neutraal over het budget en 18 procent vindt het voldoende.

GRAFIEK 19: Beschikt jullie organisatie momenteel over voldoende budget voor de ondersteuningsactiviteiten die jullie organisatie wil doen? (n=34)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIEKRACHT

**Visie**

Alle provinciale ondersteuners hebben een vastgelegde visie op cultuurbeoefening in de vrije tijd en driekwart voor cultuurbeoefening op school.

TABEL 5: Heeft jullie organisatie een vastgelegde visie voor cultuurbeoefening op school en/of voor cultuurbeoefening in de vrije tijd? (n=12)

Vastgelegde visie	Ja (%)
Ja, voor cultuurbeoefening op school	75%
Ja, voor cultuurbeoefening in de vrije tijd	100%
Nee	0%
Weet ik niet	0%

**Personeel**

Alle provinciale ondersteuners hebben vaste medewerkers in loondienst die actief bezig zijn met ondersteuningsactiviteiten, gemiddeld zijn dit 19 personen (mediaan=20), verdeeld over gemiddeld 14 fte. De grootste heeft 42 medewerkers in loondienst en de kleinste 4 (zie tabel 6). Bij ruim een derde van de invullers is het aantal medewerkers in loondienst het afgelopen jaar gestegen, bij een kleine 30 procent gedaald. Ook huren ze vaak zelfstandigen in (85%) om een deel van de ondersteuningsactiviteiten uit te voeren, gemiddeld zijn dit er 12. Het aantal ingehuurde zzp'ers is bij 27 procent gedaald, bij 27 procent gelijk gebleven en ook bij 27 procent gestegen.

Ruim de helft van de provinciale ondersteuners werkt ook met vrijwilligers.

TABEL 6: Hoeveel medewerkers (in loondienst of ingehuurd) of vrijwilligers zijn er op dit moment in jullie organisatie actief met jullie ondersteuningsactiviteiten?

	N tot	Gem	Med	Min	Max
Medewerkers in loondienst	11	19	20	4	42
Ingehuurd zelfstandigen	11	12	4	0	70
Vrijwilligers (met een vrijwilligersvergoeding)	11	7	0	0	60
Vrijwilligers (zonder een vrijwilligersvergoeding)	11	0	0	0	3



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



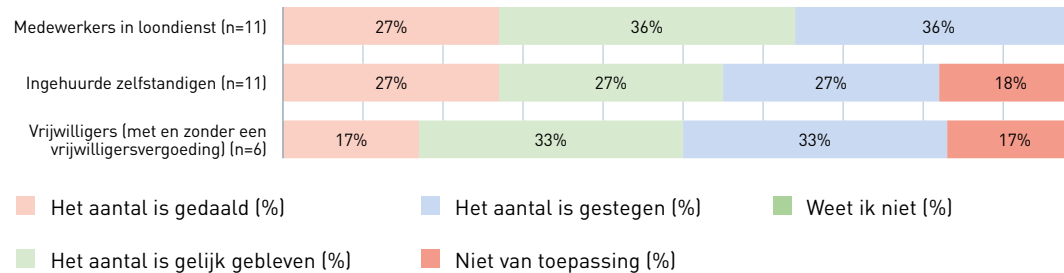
## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIEKRACHT

Bij de meerderheid is het aantal vrijwilligers gelijk gebleven of gestegen (beide 33%) en bij 17 procent is dit aantal gedaald.

GRAFIEK 20: Is het aantal medewerkers in de afgelopen twaalf maanden gestegen, gelijk gebleven of gedaald?



Bij een kleine 20 procent van de provinciale ondersteuners zijn één of meer cultuurcoaches, cultuurmakelaars of combinatie-functionarissen in dienst of gestationeerd ([zie bijlage tabel B15](#)).

Een kwart van de invullers vindt het aantal medewerkers in loondienst voldoende, iets meer dan de helft vindt dit (veel) te weinig. Dit is anders voor de ingehuurde zelfstandigen, hier ligt het deel dat hier neutraal over is hoger en maar 9 procent noemt dit te weinig. Van de zes organisaties die met vrijwilligers werken zegt een derde dat dit er te weinig zijn. Nog eens een derde is hier neutraal over en een kleinere groep heeft er voldoende ([zie bijlage tabel B16](#)). De helft van de invullers is neutraal en 17 procent 'lukt het makkelijk' om nieuwe vrijwilligers te vinden. Bij de rest is dit niet van toepassing ([zie bijlage tabel B17](#)).

## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

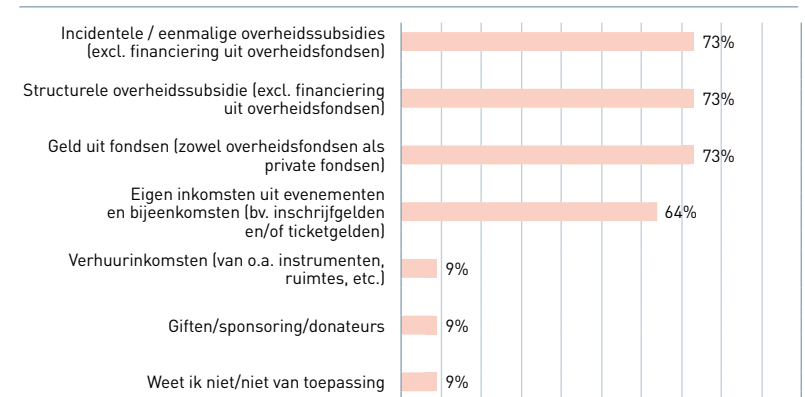
## ORGANISATIEKRACHT

Driekwart van de provinciale ondersteuners ontvangt structurele of incidentele overheids subsidies. Structurele subsidie krijgen ze allemaal van de provincie, een kwart van de gemeente en niemand van de rijksoverheid (zie bijlage tabel B18). Incidentele subsidie krijgt driekwart juist wel van de rijksoverheid, een kleine 90 procent ook van de provincie en de helft van de gemeente. Andere belangrijke inkomsten zijn eigen inkomsten uit evenementen, conferenties of bijeenkomsten (64%). Inkomsten uit verhuur van instrumenten en of ruimtes of giften krijgt telkens maar één organisatie (9%).

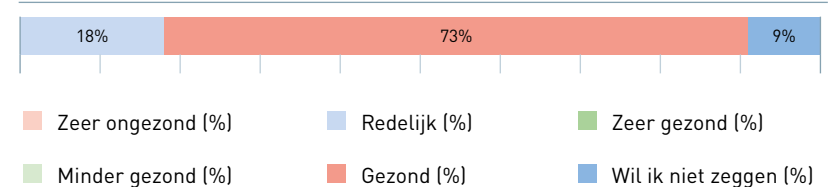
Driekwart heeft ook geld uit fondsen ontvangen en dit gaat voor een groot deel om het Fonds voor Cultuurparticipatie (88%) en het VSBfonds (75%). Andere fondsen zoals het Cultuurfonds (38%) Jeugd en Volwassenfonds Sport en Cultuur (25%) komen minder vaak voor (zie bijlage tabel B19).

Driekwart van de provinciale ondersteuners beschrijft de huidige financiële positie als gezond en niemand als ongezond. Door twee organisaties wordt de situatie als 'redelijk' beoordeeld.

GRAFIEK 21: Uit welke bronnen was in 2024 het budget voor de ondersteuningsactiviteiten van jullie organisatie afkomstig? (n=11)



GRAFIEK 22: Hoe beschrijf je de huidige financiële positie van jullie organisatie? (n=11)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



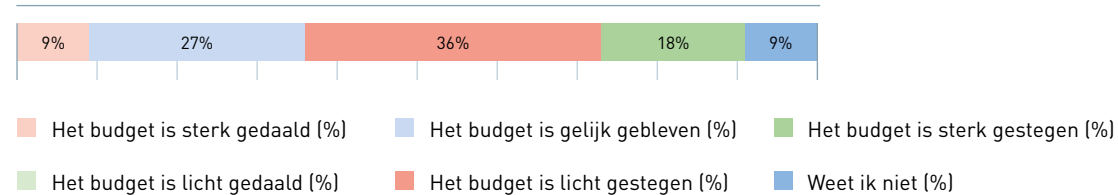
## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIEKRACHT

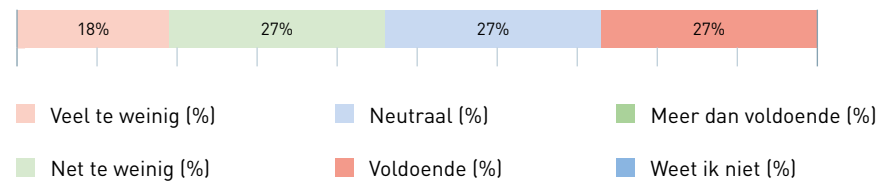
Bij ongeveer de helft van de instellingen is het budget in 2024 hoger dan in 2023. Bij eentje is dit sterk gedaald, bij 36 procent is het gelijk gebleven. Eén weet dit niet.

GRAFIEK 23: Is het budget voor de ondersteuningsactiviteiten van jullie organisatie in 2024 gestegen, gelijk gebleven of gedaald ten opzichte van 2023? (n=11)



Bijna de helft van de provinciale instellingen vindt het budget (veel) te weinig om de ondersteuningsactiviteiten te doen, die ze willen doen. Ruim een kwart geeft aan dat het voldoende is. Hoewel de financiële positie dus overwegend gezond is, zou men meer willen doen en daar zijn aanvullende gelden voor nodig.

GRAFIEK 24: Beschikt jullie organisatie momenteel over voldoende budget voor de ondersteuningsactiviteiten die jullie organisatie wil doen? (n=11)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

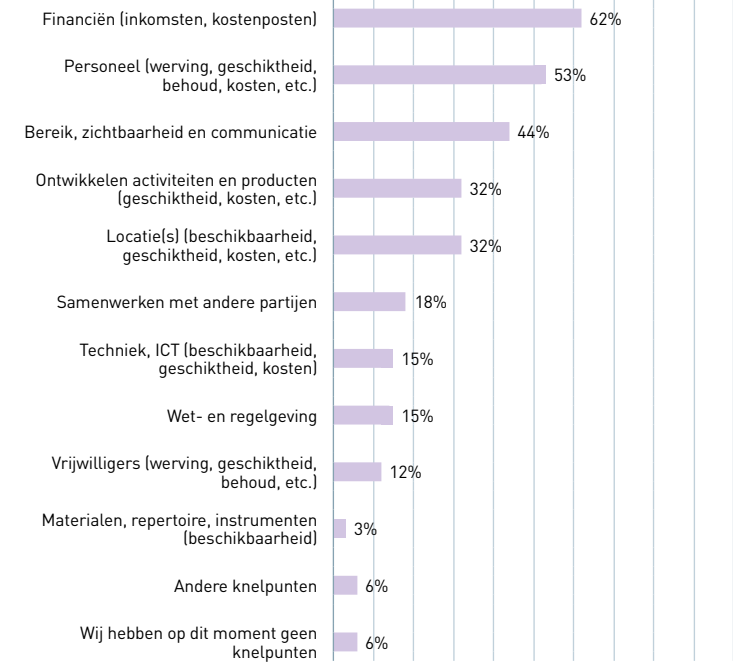
We hebben gezien dat zowel lokale als provinciale ondersteunende instellingen een behoorlijk ondersteuningsaanbod hebben en dat het, aldus henzelf, behoorlijk lukt om hun taken uit te voeren en doelgroepen te bereiken. Maar bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie ervaren ze ook knelpunten. In dit hoofdstuk bespreken we deze knelpunten die deze instellingen ervaren om hun ondersteuningsactiviteiten (goed) uit te voeren. Daarnaast bespreken we wat de ondersteunende instellingen nodig hebben om dit aan te pakken én welke ondersteuning ze zelf krijgen.

### Knelpunten en behoeften

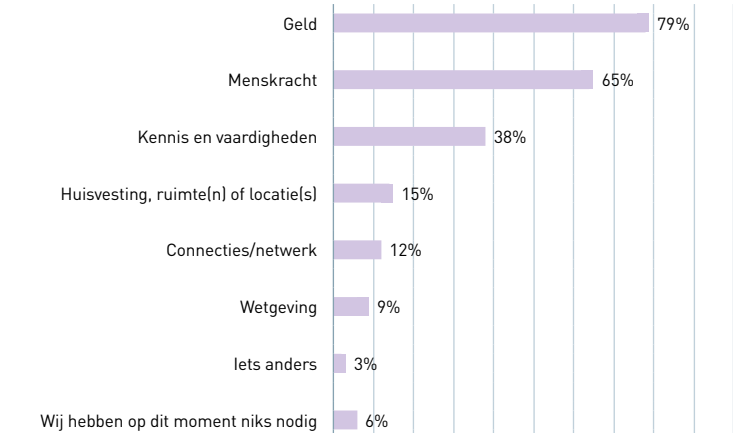
Gemiddeld ervaren lokale ondersteuners drie knelpunten. Het meest genoemde knelpunt is financiën (62%), gevolgd door personeel (53%) en bereik, zichtbaarheid en communicatie (44%). Lokale ondersteuners ervaren minder knelpunten rondom de samenwerking met andere partijen (18%), techniek en ICT (15%), wet en regelgeving (15%), vrijwilligers (12%) en materiaal, repertoire en instrumenten (3%). Er zijn twee organisaties (6%) die helemaal geen knelpunten ervaren.

En wat heeft een organisatie nodig om knelpunten aan te pakken? Het overgrote deel: geld (79%). Verder noemt men menskracht (65%) en in mindere mate kennis en vaardigheden (38%).

GRAFIEK 25: Welke knelpunten heeft jullie organisatie? n=34



GRAFIEK 26: Wat hebben jullie nodig om knelpunten aan te pakken? (n=34)





### ONDERSTEUNINGS- AANBOD



### MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

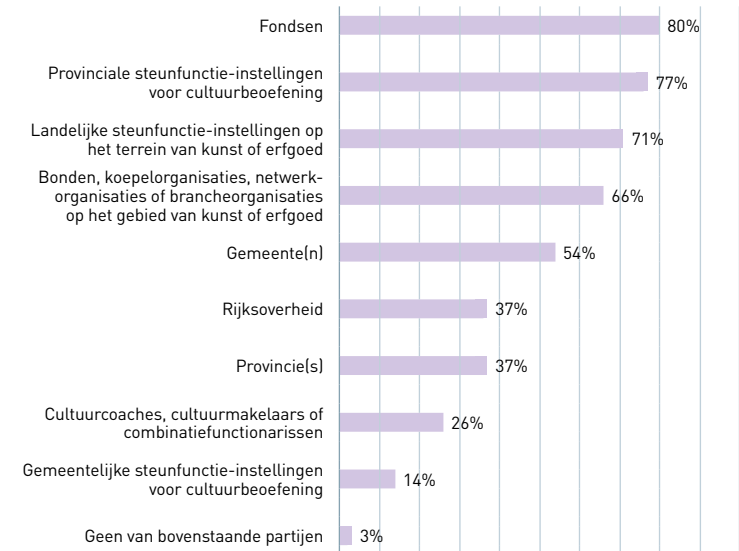


### ORGANISATIE- KRACHT

Bijna alle lokale ondersteuners maakten in de afgelopen twaalf maanden gebruik van diensten, producten, advies of hulp van andere (ondersteunende) partijen. Rond de 80 procent geeft aan gebruik te maken van fondsen en provinciale ondersteuners voor cultuurbeoefening. Ongeveer 70 procent maakte gebruik van landelijke steunfunctieinstellingen. Twee derde maakt gebruik van bonden, koepels of brancheorganisaties en ruim de helft van de gemeente. Een kleiner deel maakt gebruik van het rijk (37%), de provincie (37%) en nog een lager deel van cultuurcoaches (26%). Van *andere* gemeentelijke ondersteunende instellingen maakte 14 procent gebruik.

Degenen die gebruik maken van een landelijke ondersteuner maken allemaal gebruik van diensten van het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), iets minder dan de helft van Cultuur+Ondernemen en 40 procent van Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (Platform ACCT). Van de andere landelijke instelling maakt een kleiner deel gebruik. Vooral instellingen rondom erfgoed, KIEN (4%) en RCE (0%) worden door lokale ondersteuners beperkt gevonden (zie bijlage tabel B20). Degenen die gebruik maken van de diensten van koepels en/of bonden, daarvan doet de helft dit op landelijk (52%) of provinciaal (48%) niveau en minder op lokaal niveau (zie bijlage tabel B21).

GRAFIEK 27: Heeft jullie organisatie in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van diensten, producten, advies of hulp van een van de volgende partijen? (n=35)



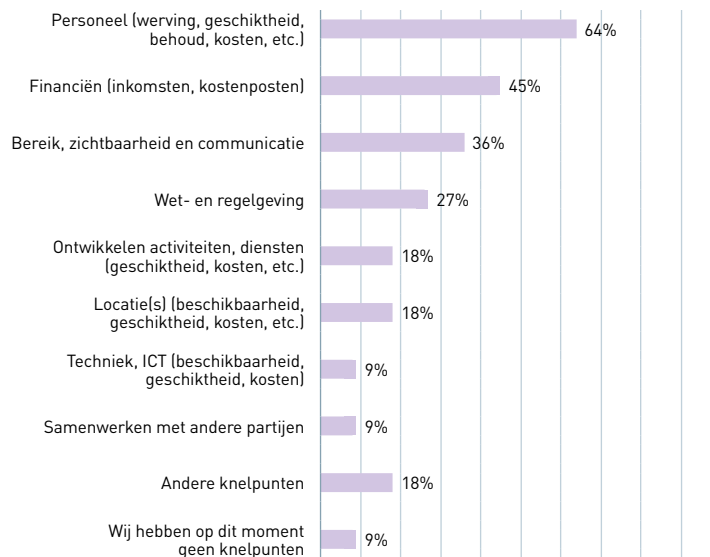

**ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD**

**MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE**

**ORGANISATIE-  
KRACHT**

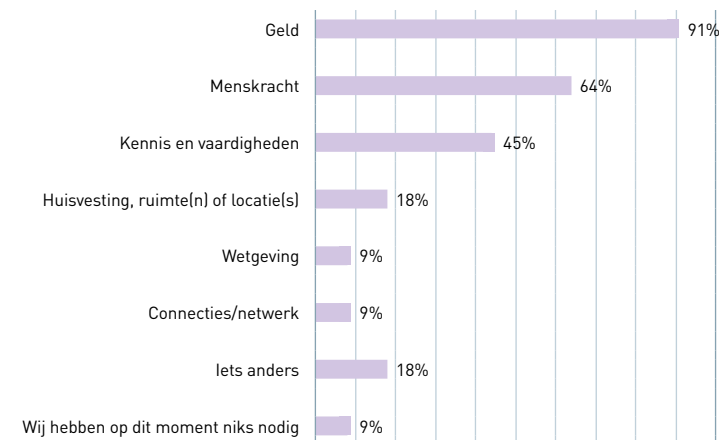
Provinciale instellingen ervaren gemiddeld twee knelpunten. De drie meest genoemde knelpunten zijn van dezelfde aard als we bij lokale ondersteuners zien. Meest genoemd is personeel (64%), gevolgd door financiën (45%) en bereik, zichtbaarheid en communicatie (36%). De knelpunten rondom materialen en instrumenten en vrijwilligers komen helemaal niet voor. Ook de knelpunten rondom samenwerking met andere partijen en techniek en ICT spelen telkens bij maar één organisatie. Eén ondersteunende instelling ervaart helemaal geen knelpunten.

GRAFIEK 28: Welke knelpunten heeft jullie organisatie? (n=11)



Provinciale instellingen hebben het vaakst behoefte aan geld (91%), gevolgd door menskracht (64%) en kennis en vaardigheden (45%). Hier is mogelijk een relatie te leggen met de meest voorkomende knelpunten (personeel en financiën). Huisvesting, ruimte(n) en locatie(s) worden door 18 procent, wetgeving door 9 procent en connecties door 9 procent genoemd. Eén organisatie heeft helemaal niks nodig.

GRAFIEK 29: Wat hebben jullie nodig om knelpunten aan te pakken? (n=11)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

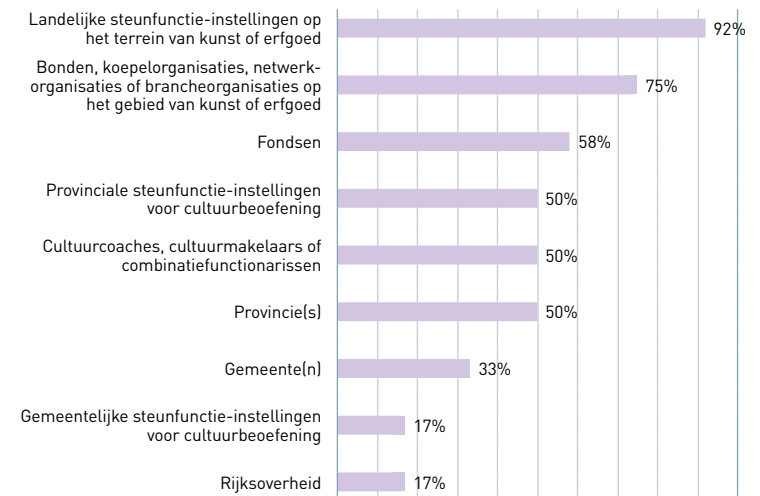
## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

Alle provinciale ondersteuners maakten in de afgelopen twaalf maanden gebruik van diensten, producten, advies of hulp van andere (ondersteunende) partijen. Bijna iedereen (92%) geeft aan gebruik te maken van landelijke ondersteuners en drie kwart (75%) van bonden, koepels of brancheorganisaties. De helft maakt gebruik van provincies, provinciale steunfunctieinstellingen, fondsen en cultuurcoaches. Een kleiner deel maakt gebruik van gemeenten (33%) of de Rijksoverheid (17%).

De elf provinciale ondersteuners die gebruik maken van landelijke steunfunctieinstellingen, maken allemaal gebruik van diensten van LKCA en ook veel van hen van Cultuur+Ondernemen, Boekmanstichting, DEN (64%) en Platform ACCT (55%) (zie bijlage tabel B22). De meeste provinciale ondersteuners die gebruik maken van diensten van koepels of bonden, doen dit bijna allemaal van een landelijke bond of koepel, de helft van een provinciale of regionale koepel of bond en het minst wordt er gebruik gemaakt van een lokale bond (zie bijlage tabel B23).

GRAFIEK 30: Heeft jullie organisatie in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van diensten, producten, advies of hulp van één van de volgende partijen? (n=11)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

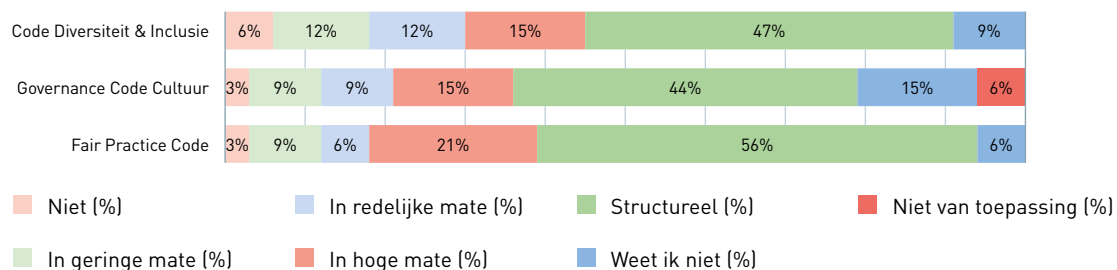
## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

### Culturele codes

Op lokaal niveau worden de culturele codes in grote mate toegepast. Vooral de Fair Practice code wordt nageleefd (56% past deze structureel toe en 21% in hoge mate), gevolgd door de Code Diversiteit & Inclusie (47% structureel en 15% in hoge mate) en de Code Governance Cultuur (44% structureel en 15% in hoge mate).

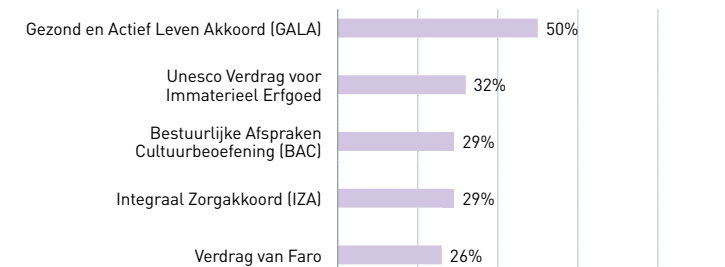
GRAFIEK 31: Toepassen van culturele codes door lokale ondersteuners (n=34)



### Bestuurlijke afspraken en akkoorden

Op lokaal niveau is de bekendheid met landelijke afspraken, akkoorden en verdragen gering. Bij de lokale instellingen is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) het meest bekend (50%). Daarna volgt het Unesco Verdrag voor Immaterieel Erfgoed (32%) en daarna pas de andere verdragen. Het aandeel dat bekend is met Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening (BAC) is 29 procent.

GRAFIEK 32: Bekendheid met landelijke afspraken, akkoorden en verdragen lokale instellingen (n=34)



ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD

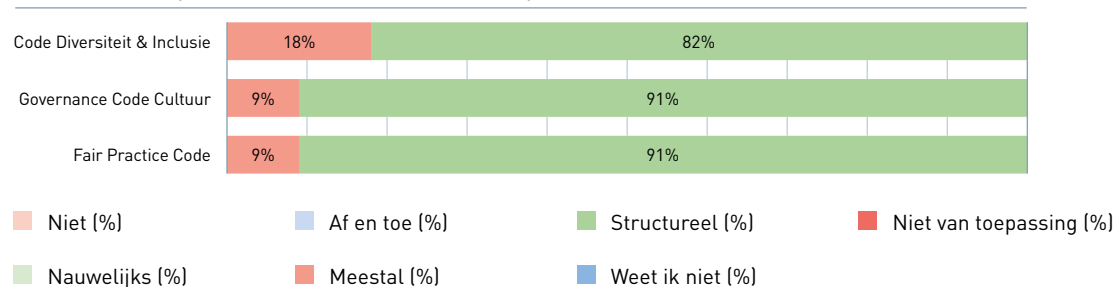
MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

ORGANISATIE-  
KRACHT

**Culturele codes**

De Fair Practice Code en Code Governance Cultuur worden door bijna alle provinciale ondersteuners (91%) structureel toegepast en de Code Diversiteit & Inclusie door 82 procent. Provinciale ondersteuners passen de culturele codes daarmee vaker toe dan lokale ondersteuners. Geen van de instellingen geeft aan de codes niet of nauwelijks toe te passen.

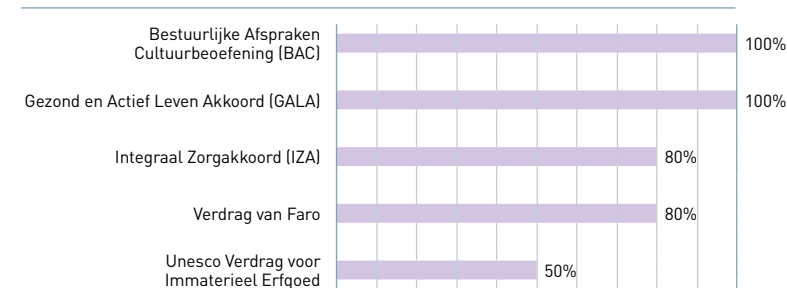
GRAFIEK 33: Toepassen van culturele codes door provinciale ondersteuners (n=11)



**Bestuurlijke afspraken en akkoorden**

Alle provinciale instellingen die deze vraag hebben ingevuld zijn bekend met de BAC en GALA en scoren ook op de andere verdragen relatief hoog: Integraal Zorgakkoord (IZA) (80%), Verdrag van Faro (80%) en het Unesco Verdrag voor Immaterieel Erfgoed (50%).

GRAFIEK 34: Bekendheid met landelijke afspraken, akkoorden en verdragen provinciale instellingen (n=10)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

Het zit in de naam: popkoepels zijn instellingen die zich primair inzetten voor de ondersteuning van de popsector. Dit doen ze ofwel binnen een stad/gemeente of voor een hele provincie. Omdat deze groep zich, anders dan andere lokale en provinciale ondersteuners, louter richten op een specifieke discipline (popmuziek), behandelen we deze groep eigenstandig<sup>4</sup>. Achtereenvolgens bespreken we ook hier hun ondersteuningsaanbod, maatschappelijke oriëntatie, organisatiekracht, de ondersteuning die ze zelf ontvangen en de knelpunten die ze ervaren. Omdat het hier om kleine aantallen gaat, presenteren we geen percentages.

### Opdracht

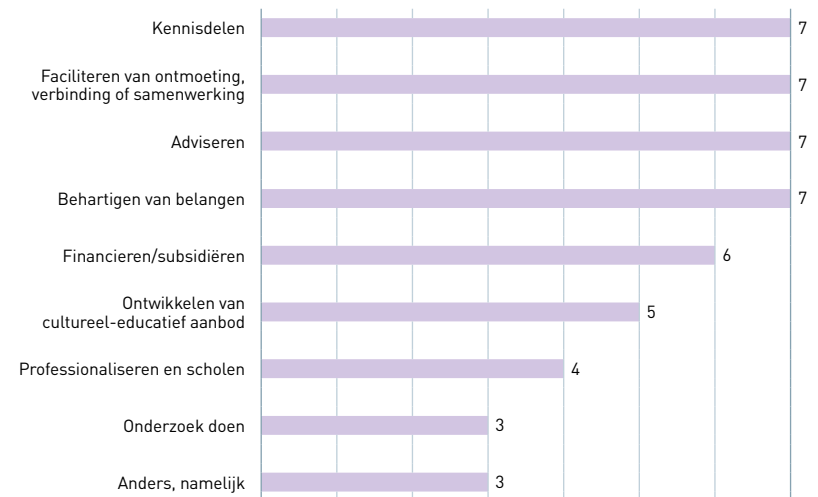
Geen enkele popkoepel heeft een officiële opdracht om ondersteuning te verlenen op school. Vijf van de zeven deelnemende popkoepels hebben dit wel op het terrein van de vrije tijd.

<sup>4</sup> Hoewel popkoepels de term 'koepel' in hun aanduiding hebben, hebben we deze groep niet meegenomen in het LKCA-onderzoek naar (amateurkunst) koepels en bonden omdat het hier geen ledenorganisaties betreft.

### Vormen van ondersteuning

Popkoepels richten zich vooral op de cultuurbeoefenaar zelf. Ze doen dat in verschillende vormen, en eigenlijk op dezelfde manier zoals andere lokale en provinciale ondersteuners dat doen: ze doen allemaal aan kennisdeling, faciliteren ontmoeting en verbinding, adviseren en behartigen belangen. Ze doen wel minder onderzoek en houden zich wat minder bezig met het professionaliseren en scholen.

GRAFIEK 35: Welke vormen van ondersteuning heeft jullie organisatie aangeboden? (n=7)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

Gemiddeld bieden ze elf verschillende items aan en heeft iedere popkoepel online producten, organiseren ze allemaal bijeenkomsten en bieden ze allemaal een-op-een advies aan. Ook verstrekken ze bijna allemaal subsidies, organiseren ze wedstrijden, concoursen of festivals en verzorgen ze workshops. Vijf koepels hebben een netwerk of platform voor ontmoeting en ook vijf organisaties doen aan lobbyen.

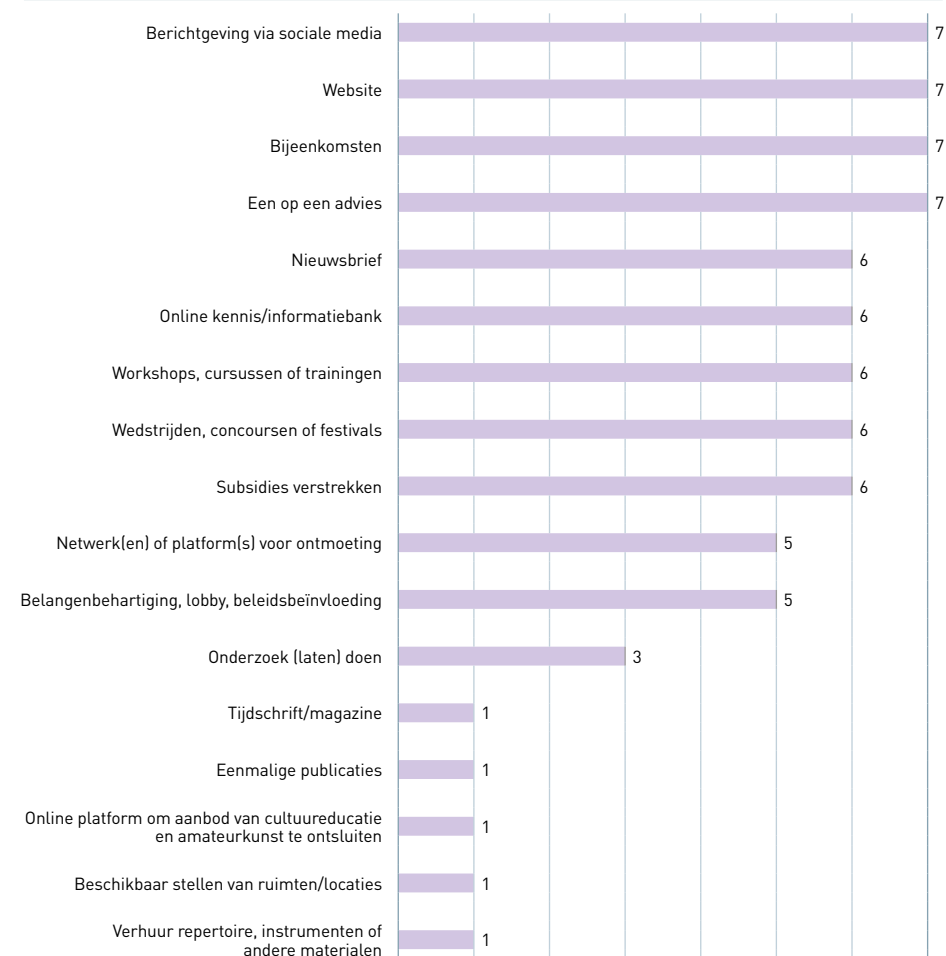
### Doelgroepen

Dit doen popkoepels vooral voor makers. Alle popkoepels werken voor amateurs, talenten, leerlingen en/of scholieren. Daarnaast werken de meesten ook voor professionele musici en artiesten (vijf koepels). Een iets minder grote groep biedt diensten aan fondsen aan (vier koepels). Andere doelgroepen (centra voor de kunsten, poppodia en theaters, koepelorganisaties en cultuurcoaches) worden door minder dan de helft (drie) van de popkoepels bediend. Er wordt helemaal geen ondersteuning aangeboden aan bibliotheken, musea en zorg en welzijnsinstellingen. Scholen zijn bij één popkoepel doelgroep van ondersteuning (zie bijlage tabel B24).

Dat wil niet zeggen dat dit de enige groepen zijn die ook gebruik maken van hun ondersteuning. Naast deze primaire doelgroepen maken ook kunstdocenten of artistiek begeleiders, cultuurcoaches en gemeentelijke ondersteuners, en in iets minder grote mate amateurkunstverenigingen en provinciale ondersteuners regelmatig gebruik van het aanbod van popkoepels (zie bijlage tabel B25).

Over het algemeen vinden ze zelf dat het 'goed' lukt, om de doelgroepen waar ze zich op richten te bereiken. De primaire doelgroepen, amateurs/talenten en professionele artiesten, weten popkoepels, volgens henzelf, dan ook goed te bereiken. Alleen over het bereik van fondsen is men minder tevreden (zie bijlage tabel B26).

GRAFIEK 36: Welke producten, diensten of activiteiten zijn aangeboden (n=7)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

### Doelstellingen

Het bestaansrecht van popkoepels staat rondom de opdracht om zich in te zetten voor talenten uit de popsector in hun servicegebied. Het is dan ook logisch dat het belangrijkste doel voor alle popkoepels 'het aanbod voor (top)talent versterken' is. Maar ze willen nog meer bereiken met hun ondersteuningsaanbod. Gemiddeld focussen ze zich op zes doelstellingen, waarvan het 'presenteren van cultuuruitingen' en het 'versterken van het ecosysteem' het meest genoemd worden (vijf). Doelstellingen die zich richten op het onderwijs, zoals het versterken van pedagogische kwaliteit van kunstdocenten of cultuureducatie een onderdeel van het onderwijs maken, komen bij maar één popkoepel voor. Maar popkoepels richten zich dan ook vooral op makers buiten schooltijd en niet op het onderwijs.

### Domeinoverstijgende samenwerking

Drie popkoepels hebben geantwoord op de vraag met welke activiteiten, diensten of producten zij de verbinding en samenwerking van culturele aanbieders met andere domeinen probeerden te stimuleren in de afgelopen twaalf maanden. In deze antwoorden worden netwerkevents genoemd en het creëren van optreedmogelijkheden voor talent, bijvoorbeeld door makers te programmeren op festivals. Ook worden gesprekken met overheden over het ontschotten van cultuurbeleid genoemd.

### Maatschappelijke thema's

Geen van de popkoepels heeft een formele opdracht om zich in te zetten voor specifieke maatschappelijke thema's. Ook wordt er opvallend veel minder focus gelegd op doelstellingen die verband houden met meer maatschappelijke thema's. Enkel 'zelfredzaamheid' wordt door drie van de deelnemende popkoepels genoemd als maatschappelijk thema waar ze zich voor inzetten. Dat juist dit thema iets vaker terugkomt valt mogelijk samen met de professionaliseringsopdracht die popkoepels hebben rondom jonge makers.

GRAFIEK 37: Doelen waar de ondersteuning zich op richt (n=7)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

### Visie

Niet alle popkoepeles vertalen hun activiteiten ook door naar een visie. Vier van de zeven hebben een vastgelegde visie voor cultuurbeoefening op school, drie een visie voor cultuurbeoefening in de vrije tijd.

TABEL 7: Heb je een vastgelegde visie voor cultuurbeoefening op school?

	Ja (n)
Ja, voor cultuurbeoefening in de vrije tijd	4
Nee	3
Weet ik niet	0

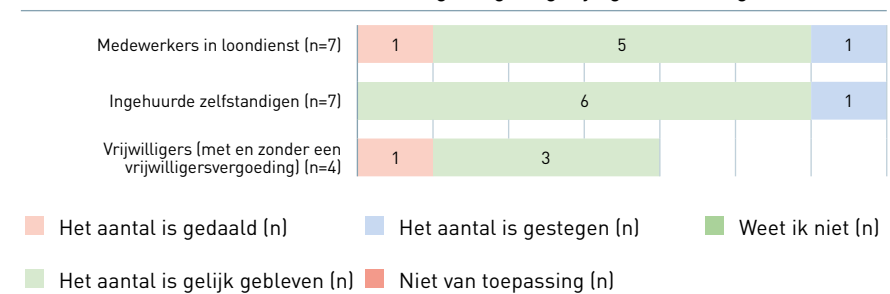
### Personeel

Twee van de zeven popkoepeles hebben geen vaste medewerkers en werken enkel met zzp'ers en/of vrijwilligers. De grootste heeft 16 vaste medewerkers in loondienst. Het gaat hierbij gemiddeld om vier personen en ook om vier fte. Bij vijf popkoepeles is het aantal medewerkers in loondienst in de afgelopen twaalf maanden gelijk gebleven, bij één is dit gestegen en bij één gedaald. Zes van de zeven popkoepeles huren zelfstandigen in (zzpers) om (mede) hun activiteiten uit te voeren en ondersteuning aan te bieden, gemiddeld zijn dit er twaalf. Bij de meesten is dit aantal gelijk gebleven. Vier van de zeven popkoepeles werken met vrijwilligers, drie hiervan geven deze ook een vrijwilligersvergoeding.

TABEL 8: Hoeveel medewerkers (in loondienst of ingehuurd) of vrijwilligers zijn er op dit moment in jullie organisatie actief met jullie ondersteuningsactiviteiten?

	N tot	Gem	Min	Max
Medewerkers in loondienst	7	4	0	16
Ingehuurde zelfstandigen	7	15	0	85
Vrijwilligers (met een vrijwilligersvergoeding)	7	11	0	30
Vrijwilligers (zonder een vrijwilligersvergoeding)	7	1	0	5

GRAFIEK 38: Is het aantal medewerkers gestegen, gelijk gebleven of gedaald?



Geen van de zeven invullers vindt het aantal medewerkers in loondienst voldoende, zes vindt dit (veel) te weinig. Dit geldt ook voor de ingehuurde zelfstandigen en vrijwilligers: ze vinden dit allemaal niet genoeg om de ondersteuning naar tevredenheid uit te voeren (zie bijlage tabel B28). Over het vinden van nieuwe vrijwilligers is men overwegend 'neutraal', al vindt één popkoepel dit 'moeilijk'. Slechts één popkoepel heeft één of meerdere cultuurcoaches, cultuurmakelaars of combinatiefunctionarissen in dienst of gestationeerd (zie bijlage tabel B29).

## ONDERSTEUNINGS- AANBOD

## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

## ORGANISATIE- KRACHT

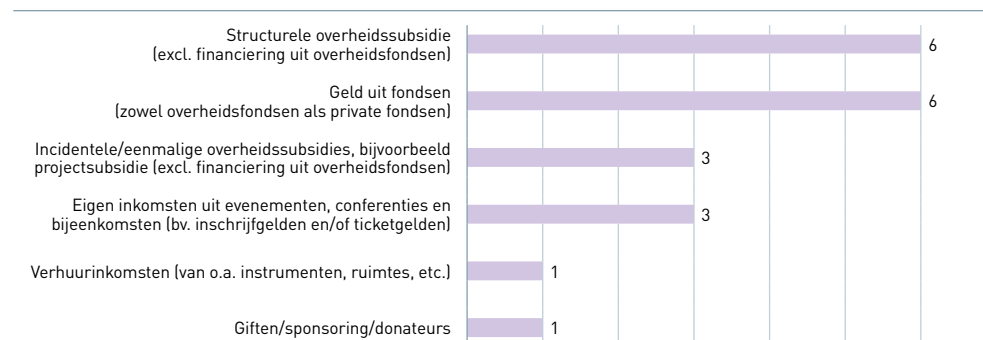
### Financiën

Gemiddeld heeft een popkoepel drie soorten inkomstenbronnen. Zes van de zeven popkoepels ontvangen structurele en drie incidentele overheids subsidies. Structurele subsidie krijgen vijf van hen van de provincie, twee nog van de gemeente, en helemaal niet van de rijksoverheid [zie bijlage tabel B30]. Als ze incidentele subsidie krijgen, dan krijgen ze dat van de gemeente. Drie van de popkoepels hebben ook nog inkomsten uit eigen evenementen, bijeenkomsten of conferenties.

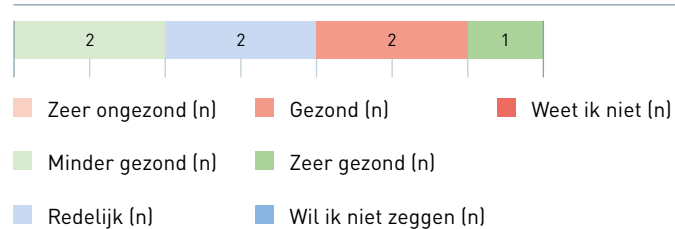
Van de zes popkoepels die geld uit fondsen krijgen, ontvangen de meesten dat van het Cultuurfonds. Ook zijn er popkoepels die geld ontvangen van het VSBFonds en in mindere mate van het Fonds Podiumkunsten.

Drie van de deelnemende popkoepels beschrijven de huidige financiële positie als (zeer) gezond en twee als minder gezond. De rest vindt deze 'redelijk'.

GRAFIEK 39: Uit welke bronnen was in 2024 het budget voor de ondersteunings-activiteiten van jullie organisatie afkomstig? (n=7)



GRAFIEK 40: Hoe beschrijf je de huidige financiële positie van jullie organisatie? (n=7)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

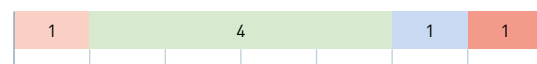
Bij vijf van de zeven popkoepels is het budget in 2024 hoger dan in 2023, maar nog steeds vinden vijf van de zeven het budget niet toereikend om de ondersteuningsactiviteiten te doen die ze willen doen. Eén geeft aan dat het budget wel voldoende is.

GRAFIEK 41: Is het budget voor de ondersteuningsactiviteiten van jullie organisatie in 2024 gestegen, gelijk gebleven of gedaald ten opzichte van 2023? (n=7)



- Het budget is sterk gedaald (n)
- Het budget is licht gestegen (n)
- Het budget is licht gedaald (n)
- Het budget is sterk gestegen (n)
- Het budget is gelijk gebleven (n)
- Weet ik niet (n)

GRAFIEK 42: Beschikt jullie organisatie momenteel over voldoende budget voor de ondersteuningsactiviteiten die jullie organisatie wil doen? (n=7)



- Veel te weinig (n)
- Voldoende (n)
- Net te weinig (n)
- Meer dan voldoende (n)
- Neutraal (n)
- Weet ik niet (n)



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

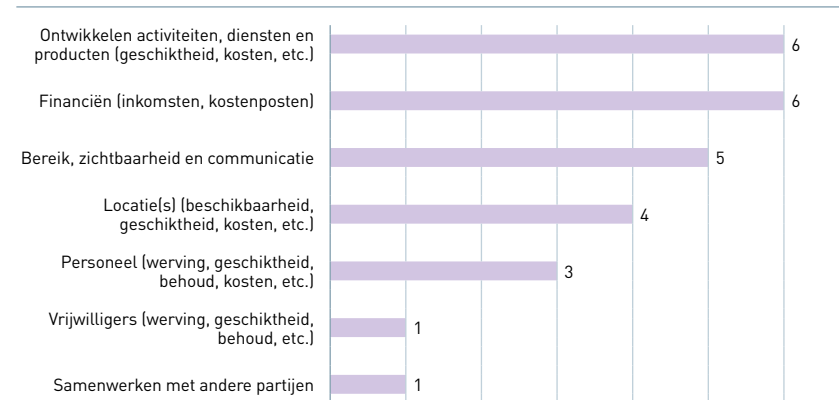


## ORGANISATIE- KRACHT

### Knelpunten

Popkoepels ervaren over het algemeen redelijk dezelfde knelpunten als de lokale en provinciale ondersteuners. Ze ervaren er wel net iets meer (gemiddeld vier). Vooral in het ontwikkelen van activiteiten, diensten en producten en op financieel vlak. Daarnaast worden ook bereik, zichtbaarheid en communicatie en locaties door meer dan de helft van de respondenten genoemd.

GRAFIEK 43: Welke knelpunten heeft jullie organisatie? (n=7)



Bij popkoepels zien we een vergelijkbaar beeld om knelpunten aan te pakken als bij andere ondersteuners: wat ze nodig hebben is geld, menskracht en kennis en vaardigheden. Wat hier meer opvalt is dat een aantal antwoordopties, zoals wetgeving en connecties, helemaal niet genoemd worden ([zie bijlage tabel B31](#)).



## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

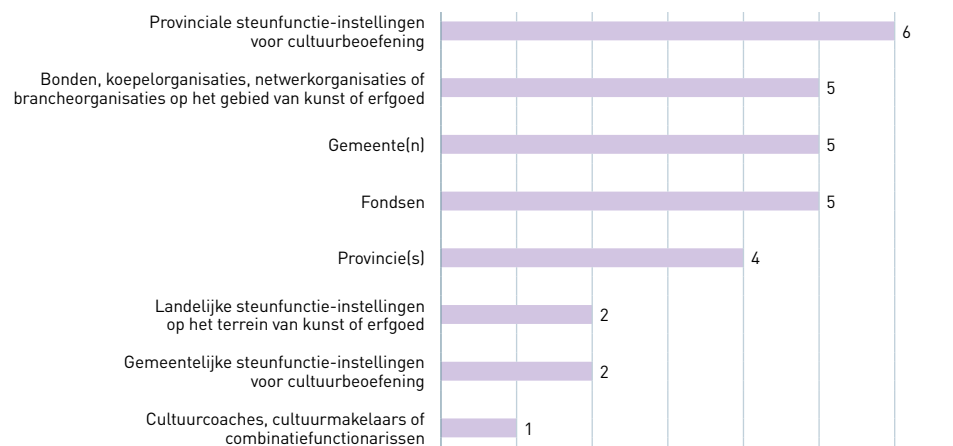


## ORGANISATIE- KRACHT

### Ontvangen ondersteuning

Alle zeven popkoepels maakten in de afgelopen twaalf maanden gebruik van diensten, producten, advies of hulp van andere ondersteunende partijen. Zes geven aan gebruik te maken van provinciale ondersteuners en vijf van bonden, koepels of brancheorganisaties, gemeenten of fondsen en vier van provincies. Een kleiner deel maakt gebruik van landelijke ondersteuners, gemeentelijke ondersteuners, cultuurcoaches en helemaal niet van de Rijksoverheid.

GRAFIEK 44: Heeft jullie organisatie in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van diensten, producten, advies of hulp van een van de volgende partijen? (n=7)





ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD



MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE

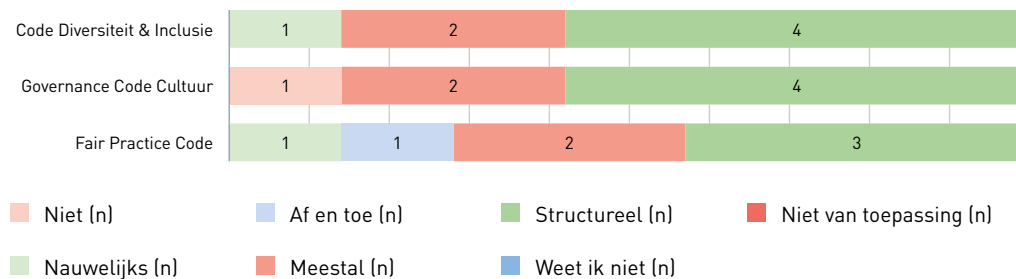


ORGANISATIE-  
KRACHT

### Bestuurlijke afspraken en culturele codes

Alle popkoepels geven aan dat de uitgevraagde landelijke verdragen en bestuurlijke afspraken niet op hen van toepassing zijn of dat ze er niet bekend mee zijn (zie bijlage tabel B32). Dat zijn ze wel met de culturele codes. De popkoepels laten iets lagere percentages zien als het gaat om het toepassen van de culturele codes dan andere ondersteuners. Ongeveer de helft van de koepels leeft de drie codes structureel na.

GRAFIEK 45: Passen jullie de volgende 'codes' voor de culturele sector toe in jullie organisatie en bij jullie eigen activiteiten? (n=7)





## ONDERSTEUNINGS- AANBOD



## MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE



## ORGANISATIE- KRACHT

Deze publicatie bevat resultaten van een online vragenlijst die in de periode augustus – oktober 2025 is uitgezet onder lokale en provinciale ondersteunende instellingen die zich bezighouden met cultuurbeoefening op school en/of in de vrije tijd.

### Vragenlijst

Sinds 2025 heeft LKCA een onderzoeksprogramma met daarin verschillende monitoronderzoeken. Eerder zijn er vragenlijsten ontwikkeld voor onder meer de VerenigingsMonitor en de Monitor Amateurkunst. De vragenlijst van de VerenigingsMonitor is gebruikt als uitgangspunt voor de vragenlijst van dit onderzoek. Deze nieuwe vragenlijst is op basis van nieuwe inzichten en in afstemming met een meedenkgroep tot stand gekomen. In deze meedenkgroep zaten medewerkers van twee provincies (overheden), drie ondersteunende instellingen en drie medewerkers van LKCA zelf.

De vragenlijst bevat voornamelijk gesloten vragen over de volgende onderwerpen: rollen, beleidsinstrumenten, doelgroepen, doelen, samenwerking, ontvangen ondersteuning, personeel en financiën, knelpunten en culturele codes/ bestuurlijke afspraken. In deze rapportage zijn die onderwerpen geordend aan de hand van drie hoofdonderwerpen die in al het monitoronderzoek van het LKCA aan bod komen: ondersteuningsaanbod (in andere monitoronderzoeken kan dit vallen onder 'artistiek aanbod' of 'beleid'), maatschappelijke oriëntatie en organisatiekracht.

In de communicatie met respondenten en in de analyse is de conclusie getrokken dat de vragenlijst als te lang werd ervaren. Om tijdens de herhalingen van dit onderzoek de resultaten te verbeteren en de respons te verhogen, wordt de vragenlijst in de toekomst ingekort.

### Wijze van uitzetten

De ondersteuningsinstellingen die object waren van dit onderzoek zijn rechtstreeks benaderd via de mail om de vragenlijst in te vullen. Na de eerste mailing is hen tweemaal een herinnering gestuurd. Daarnaast zijn sommige instellingen persoonlijk benaderd de vragenlijst in te vullen wanneer er aanvullend contact was met de betreffende instelling. In de laatste twee weken van het openstaan van de vragenlijst heeft LKCA via socialemediakanalen en de nieuwsbrief opgeroepen de vragenlijst in te vullen.

### Respons

In totaal is er 72 keer aan de vragenlijst begonnen, waarvan 55 respondenten de vragenlijst volledig hebben ingevuld. Tijdens de analyse is echter geconcludeerd dat een klein aantal instellingen te afwijkend was van de onderzoekspopulatie (zie beschrijving van onderzoekspopulatie op p.7 voor een toelichting). Deze zijn daarom verwijderd voor de analyse. Ook waren er respondenten aan de vragenlijst begonnen, maar hebben deze niet afgemaakt. Wanneer minder dan 50% van de vragenlijst is ingevuld, is deze niet meegenomen in de analyse. Na deze uitsluitingen blijft er een respons over van in totaal 56 instellingen (zie tabel 9). Dat is een respons van circa 58% van de totale onderzoekspopulatie.

TABEL 9: Respons

Type organisaties	Respons	% van de populatie
Lokale ondersteuners	37	56%
Provinciale ondersteuners	12	75%
Popkoepels	7	54%

### Analyse

De analyse die we hebben uitgevoerd voor deze publicatie is beschrijvend en indicatief van aard. Omdat de onderzoekspopulatie dermate klein en heterogeen is, zijn er enkel frequenties

  
ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD  
MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE  
ORGANISATIE-  
KRACHT

en percentages weergegeven. Er is daardoor niet geanalyseerd op indicatoren als servicegebied, is statistische toetsing niet mogelijk en er worden dan ook geen statistische significante verschillen gegeven.

**Vervolg**

We herhalen dit onderzoek om de twee jaar, zodat we beter zicht krijgen op ontwikkelingen in de ondersteuning van cultuurbeoefening. De volgende vragenlijst wordt naar verwachting in 2027 uitgezet en in 2028 gepubliceerd.



ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD



MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE



ORGANISATIE-  
KRACHT

Goossens, L., Neele, A., & Poll, J. (2026). *Monitor gemeentelijk beleid voor cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd 2026*. LKCA.

Goossens L., Neele, A., & Burggraaff, W. (2025). *Kennissynthese cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd. Een verzameling van elf jaar Nederlands onderzoek*. LKCA.

Neele, A. (2024). *VerenigingsMonitor 2024. Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers*. LKCA.



ONDERSTEUNINGS-  
AANBOD



MAATSCHAPPELIJKE  
ORIËNTATIE



ORGANISATIE-  
KRACHT

### Monitor lokale en provinciale ondersteunende instellingen voor cultuurbeoefening op school en in de vrije tijd 2026

#### Auteurs

Huub Braam  
Luid Goossens  
Alex Janse

#### Met dank aan

Patricia Peters (Huis voor de Kunsten), Natasja Koole (provincie Zeeland), Hilde van Tol (Provincie Utrecht), Sylvia van Aartsen (Cultuur Concreet), Jelle Verschuur (Rijnbrink), Merit de Valk, Max van Alphen, Nicole Stellingwerf, Leontine Herschoe en Petra Faber (LKCA)

#### Eindredactie

Zunneberg & Ros Tekstproducties

#### Ontwerp

Taluut Utrecht

#### Uitgever

LKCA  
Lange Viestraat 365  
Postbus 452  
3500 AL Utrecht  
030 711 51 00  
[info@lkca.nl](mailto:info@lkca.nl)  
[www.lkca.nl](http://www.lkca.nl)

#### Over LKCA

Cultuurbeoefening is essentieel voor een creatieve en veerkrachtige samenleving. Daarom versterkt LKCA de kwaliteit en positie van cultuureducatie en amateurkunst. We maken kennis toegankelijk en stimuleren samenwerking en professionalisering.

LKCA probeert publicaties zo toegankelijk mogelijk aan te bieden. Neem contact met ons op bij ontoegankelijke informatie via [info@lkca.nl](mailto:info@lkca.nl).

©LKCA Utrecht, april 2026

